

**Verslag concept  
Commissie Bestuur**

|                            |   |                                              |
|----------------------------|---|----------------------------------------------|
| Datum commissievergadering | : | 16 februari 2026                             |
| Commissievoorzitter        | : | Dhr. P. Teeuwen                              |
| Commissie-adviseur         | : | Mw. J. Faber                                 |
| Telefoonnummer/e-mail      | : | 023-514 46 28 / jesca.faber@noord-holland.nl |

**Aanwezig:**

|                        |   |                                                                                           |
|------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Commissievoorzitter    | : | Dhr. P. Teeuwen                                                                           |
| Commissie-adviseur     | : | Mw. J. Faber                                                                              |
| Leden van de commissie | : | BBB Dhr. V. Valk, dhr. M. Becker                                                          |
|                        |   | VVD Mw. M. Poot, dhr. H. Stulemeijer                                                      |
|                        |   | GroenLinks Statenleden P. Korzelius, T. van Wijnen                                        |
|                        |   | D66 Dhr. S. Mulder, dhr. W. van der Heijden                                               |
|                        |   | PvdA Dhr. T. Wallaart                                                                     |
|                        |   | JA21 Mw. K. Uiterwijk                                                                     |
|                        |   | CDA Dhr. D. Heijnen                                                                       |
|                        |   | FvD Dhr. J. Dessing                                                                       |
|                        |   | PvdD Mw. M. van Aesch, dhr. J. Hollebeek                                                  |
|                        |   | PVV –                                                                                     |
|                        |   | SP Mw. R. Alberts-Oosterbaan, dhr. J. Kes                                                 |
|                        |   | CU Dhr. M. Klein, mw. Y. Buit                                                             |
|                        |   | 50PLUS Mw. A. van der Helm-Chandansingh, dhr. R. Nijkamp                                  |
|                        |   | Volt Mw. J. Schneemann, dhr. B. Bonekamp                                                  |
|                        |   | Fractie De –                                                                              |
|                        |   | Weerdt                                                                                    |
| Gedeputeerden          | : | Commissaris van de Koning A. van Dijk, mw. E. Rommel (VVD),<br>dhr. J. Beemsterboer (BBB) |
| Afwezig:               | : | –                                                                                         |
|                        |   | <i>(Met bericht van verhindering)</i>                                                     |
| Notulist               | : | Mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)                                                |

**Agenda**

- 0.a Bedrijfsvoering/financiën: Technische briefing bedrijfsvoeringssystemen
- 5 0.b Europa: Technische briefing over EU-subsidiemonitor 2021–2027
- 1 Opening en mededelingen
- 2 Inspreekhalftuur
- 3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, moties- en  
toezeggingenlijsten en C-agenda
- 10 3.a Planningsoverzicht

- 4      Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS- en PS-leden
- 6      A-agenda Financiën (Financiën, P&C, subsidies, grondzaken)
- 6.a    Financiën: Eerste begrotingswijziging 2026
- 7      B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, integriteit, Europa)
- 15    7.a    Bestuur: C naar B verzoek PvdA uitvoeringsregeling eren en herdenken (B-agenda Cie Bestuur 16 februari 2026)
- 5      Rondvraag Commissaris van de Koning A. van Dijk
- 8      B-agenda Economie (economie, havens, datacenter, detailhandel etc.)
- 8.a    Economie: C naar B verzoek PvdA lobbyagenda 2025–2028 circulaire economie
- 20    9      Rondvraag gedeputeerde Rommel
- 10    Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
- 11    Sluiting

**0.a Bedrijfsvoering/financiën: Technische briefing bedrijfsvoeringssystemen**

25 **0.b Europa: Technische briefing over EU-subsidiemonitor 2021–2027**

**1 Opening en mededelingen**

30 De **voorzitter** opent de vergadering van de commissie Bestuur van 16 februari 2026 om 13.47 uur en heet alle aanwezigen en belangstellenden van harte welkom.

**Mededelingen**

- Er is een quorum vastgesteld.
- Deze vergadering wordt live uitgezonden.
- 35 • De spreektijd is vastgesteld op drie uur.
- Er is geen bericht van verhindering ontvangen.
- Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering geen sprekers aangemeld voor agendapunt 2, Inspreekhalftuur. Dit agendapunt is vervallen.
- 40 • Voorafgaand aan de vergadering is er een rondvraag ingediend voor de commissaris van de Koning Van Dijk (agendapunt 5) en een voor gedeputeerde Rommel (agendapunt 9). Er is voorafgaand aan de vergadering geen rondvraag aan gedeputeerde Beemsterboer ingediend. Agendapunt 10 is daarmee vervallen.

**Mededelingen Provinciale Staten**

45 Mevrouw **Schneemann** (Volt) memoreert dat er vandaag, na de commissievergadering, een les Nederlands gebarentaal wordt georganiseerd. Deze les staat in het teken van de initiatiefnota die Provinciale Staten eerder hebben besproken in de commissie Bestuur. Mevrouw Schneemann wil alle aanwezigen hierop attent maken.

50 **2 Inspreekhalftuur**

Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering geen sprekers aangemeld. Dit agendapunt is vervallen.

55 **3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda**

60 De **voorzitter** constateert dat de agenda van 16 februari 2026, en het verslag en de lijsten moties en toezeggingen van de commissievergadering Bestuur van 19 januari 2026 ongewijzigd zijn vastgesteld.

**3.a Planningsoverzicht**

65 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen opmerkingen heeft over het planningsoverzicht. Deze is ongewijzigd vastgesteld.

**4 Terugkoppeling externe vertegenwoordiging door GS- en PS-leden**

*Naast terugkoppeling door externe vertegenwoordigers vanuit PS (voor deze commissie betreft het MRA, RRK en IPO) geeft het punt ruimte aan GS-leden om een korte terugkoppeling te geven over*

70 *de activiteiten in bijvoorbeeld Europa, verbonden partijen en samenwerkingsverbanden.*

**Terugkoppeling externe vertegenwoordiging PS – IPO**

De heer **Valk** (BBB) heeft het verslag van het IPO-diner op 27 januari 2026 gedeeld via iBabs. De heer Valk biedt zijn excuses aan voor de late upload van het verslag. Tijdens de vergadering en  
75 het diner bleek dat het IPO in de loop der jaren is gegroeid, maar dat de backoffice niet voldoende is meegegroeid. Hierdoor zijn er nu knelpunten zichtbaar die beter georganiseerd moeten worden. Het bestuur van het IPO heeft tijdens een tweedaagse zitting vijf bestuurstaken geïdentificeerd die aangepakt moeten worden. Deze punten staan beschreven in het verslag.

80 De heer Valk geeft aan dat hier mogelijk extra kosten mee gemoeid zijn, maar of dit eenmalige of structurele kosten worden, is nog niet duidelijk. Provinciale Staten moeten hier volgens de heer Valk alert op blijven.

Daarnaast biedt het IPO aan om een technische briefing te geven over de huidige ontwikkelingen.  
85 De heer Valk vraagt of er binnen Provinciale Staten behoefte is aan zo'n briefing.

De **voorzitter** vraagt om een reactie op het voorstel van Valk. Een kleine meerderheid van de commissie geeft aan geïnteresseerd te zijn in een technische briefing. De voorzitter besluit dat  
90 de griffie een datum voor deze briefing zal regelen en communiceren.

**Terugkoppeling externe vertegenwoordiging PS – MRA Raadtafel**

De heer **Stulemeijer** (VVD) deelt dat er na de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 nieuwe vertegenwoordigers moeten worden aangewezen voor de MRA Raadtafel. Dit moet  
95 gebeuren direct na de eerste vergadering van de nieuwgekozen gemeenteraden. Het programma van de MRA Raadtafel is druk, waardoor snelle actie nodig is. Op 12 mei 2026 vindt een informele vergadering plaats om nieuwe leden wegwijs te maken in de werkwijze en taken van de MRA Raadtafel. De heer Stulemeijer benadrukt dat de MRA Raadtafel niet de rol van MRA-vertegenwoordigers overneemt, wat soms tot onduidelijkheid leidt.

100 Voor meer duidelijkheid over de MRA-agenda is er een filmpje beschikbaar op YouTube. Dit filmpje geeft in vogelvlucht weer hoe de acht ambities van de MRA vorm krijgen. De heer Stulemeijer raadt iedereen aan dit filmpje te bekijken, omdat het op een eenvoudige en duidelijke manier uitlegt wat de MRA Raadtafel doet.

105 Daarnaast is er een concept-jaarverslag 2025, dat momenteel nog onoverzichtelijk is door een opsomming van losse details. De Raadtafel heeft gevraagd om dit jaarverslag om te zetten in een beeldverslag. Hierin moet per gebeurtenis duidelijk worden wat de betekenis is voor de MRA als geheel en voor de afzonderlijke gemeenten, aangezien niet elke gebeurtenis voor elke gemeente even relevant is.  
110

Tot slot is er een ganzenbordspel ontwikkeld voor de opleiding en training van nieuwe en bestaande MRA Raadtafelleden. Dit spel wordt op 12 mei 2026 geïntroduceerd. Het doel is niet om zo snel mogelijk te winnen, maar om via de verschillende vakjes discussie te voeren over alle  
115 aspecten van de MRA. De heer Stulemeijer en de heer Becker (BBB) hebben dit spel al mogen uitproberen.

### Terugkoppeling externe vertegenwoordiging GS – Activiteiten Europa

Commissaris van de Koning **Van Dijk** deelt een terugkoppeling over de activiteiten in Europa.

- 120 Commissaris Van Dijk is lid van het Comité van de Regio's, een adviesorgaan van de Europese Commissie en het Europees Parlement, en fungeert als delegatieleider van de Nederlandse delegatie. Onlangs was de commissaris op Cyprus, waar het Comité vergaderde omdat Cyprus momenteel het voorzitterschap van de Raad van de EU bekleedt. Tijdens deze vergadering stond het Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de Europese Unie centraal. Commissaris Van Dijk
- 125 benadrukt het belang dat regio's betrokken blijven bij de plannen rondom het MFK, aangezien er belangrijke veranderingen aankomen. Een van de onderwerpen was "digital twins", een digitale benadering die steeds relevanter wordt voor de samenleving.

- Daarnaast bracht commissaris Van Dijk een bezoek aan het Science Centre of Excellence op Cyprus, dat al vijftien tot twintig jaar door de EU wordt gesubsidieerd. Dit centrum richt zich op interactieve media en slimme systemen. In maart zal de commissaris opnieuw deelnemen aan een vergadering van het Comité van de Regio's. Als delegatieleider en vicepresident zal de commissaris deze vergadering voorzitten, wat volgens hem een eer is. Commissaris Van Dijk reflecteert dat het mooi is om op deze manier samen te werken met verschillende regio's uit
- 130 Europa.
- 135

### 6 A-agenda Financiën (Financiën, P&C, subsidies, grondzaken)

#### 6.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2026

*Toelichting:*

- 140 *In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de Begroting 2026.*

*Voorstel voor behandeling:*

- 145 *PS adviseren over de Eerste begrotingswijziging 2026 over onderwerpen in de EBW die betrekking hebben op de commissie Bestuur.*

*Eerste termijn commissie*

- De heer **Heijnen** (CDA) memoreert dat tijdens de begrotingsbehandeling vorig jaar de fractie van het CDA, samen met andere fracties, op het zakken van de norm voor de algemene reserve onder de 25 % wees. Destijds gaf de gedeputeerde aan dat deze norm snel weer op orde zou komen, mede dankzij de middelen uit de septembercirculaire die toen nog niet waren verwerkt. Nu deze middelen van 19,3 miljoen euro wel zijn verwerkt in de eerste begrotingswijziging, mist de heer Heijnen een update over de stand van zaken rondom deze norm. Hij vraagt zich af of de norm
- 150 inmiddels weer boven de 25% is uitgekomen en hoe ver de provincie hier nog vanaf zit. Volgens de heer Heijnen is het signaal uit het eerdere Provinciale Staten-debat kennelijk onvoldoende opgepakt, aangezien er in de stukken niets over wordt vermeld. Hij dringt erop aan dit in de toekomst proactief op te nemen in de documenten.

- 160 Wat betreft de overige onderwerpen in de begrotingswijziging volgt het CDA het college. Zo steunt de fractie de inhoudelijke aanpak van de toegenomen faunaschade, en hoopt de heer Heijnen dat de effecten hiervan snel zichtbaar worden in de cijfers. Daarnaast ondersteunt het CDA de extra inzet op sponsoring voor dit jaar.

165 De heer **Klein** (ChristenUnie) bedankt Gedeputeerde Staten voor de Eerste begrotingswijziging 2026 en ondersteunt het principe van realistisch begroten. Hij heeft echter kritiek op de huidige aanpak van de decentralisatie-uitkeringen en SPUK-gelden. Volgens de heer Klein is het onduidelijk welke middelen gereserveerd zijn voor specifieke doelen, omdat deze middelen zonder bestedingsplan niet in de begroting worden opgenomen, maar wel deel uitmaken van de  
170 algemene reserve. Hij stelt voor om hiervoor een aparte reserve aan te maken met een duidelijk overzicht: welke gelden zijn ontvangen voor welke doelen en hoeveel is hiervan nog beschikbaar. Op deze manier blijft zichtbaar welk geld daadwerkelijk bedoeld is om uit te geven, in plaats van dat het meedoet aan de normering van de algemene reserve.

175 Daarnaast gaat de heer Klein in op de kredietaanvraag van 1,5 miljoen euro voor de upgrade van het gebouwbeheersysteem op het Houtplein. Hoewel hij niet aan de noodzaak daarvan twijfelt, vindt hij de huidige aanpak onhandig. Het bedrag wordt in één keer gevraagd, terwijl al dertien jaar bekend is dat deze investering eraan komt. Dit zorgt voor een grote fluctuatie in de begroting, die bovendien pas in de eerste begrotingswijziging wordt verwerkt. De heer Klein pleit  
180 voor een meerjarig onderhoudsplan, waarbij de kosten gespreid en structureel gefinancierd worden. Hij vraagt Gedeputeerde Staten toe te zeggen dat dergelijke investeringen in de toekomst op een andere, meer gestructureerde manier in de begroting worden opgenomen, zodat Provinciale Staten niet meer verrast worden door grote, onverwachte kredietverzoeken.

185 Mevrouw **Schneemann** (Volt) sluit zich aan bij de opmerking van de ChristenUnie over de decentralisatie-uitkeringen.

Daarnaast heeft mevrouw Schneemann een vraag over de zin op pagina drie van de voordracht: “Gelet op de aard van de bijstelling en de structurele opgave is de behandeling van de Kaderbrief  
190 2027 en niet de begrotingswijziging het passende moment om keuzes te maken.” Volgens mevrouw Schneemann rijst de vraag of er tijdens de Kaderbrief 2027 daadwerkelijk ruimte is om keuzes te maken. Vorig jaar bleek namelijk tijdens de behandeling van de kaderbrief dat er weinig ruimte was om de begroting aan te passen, omdat deze al grotendeels vastlag. Hierdoor ontstaat volgens haar het gevoel dat Provinciale Staten steeds in een vicieuze cirkel  
195 terechtkomen, waarbij steeds wordt aangegeven dat het niet het juiste moment is om keuzes te maken.

De heer **Wallaart** (PvdA) merkt op dat er in Provinciale Staten vaak somber wordt gesproken over de financiële positie van Noord-Holland, terwijl de werkelijkheid telkens weer meevalt. Zo laat  
200 ook deze begrotingswijziging structurele meevallers aan de inkomstenkant zien. Toch uit hij zijn zorg over de Brede Basismonitor, waar veel rode signalen zichtbaar zijn. Volgens de heer Wallaart is het belangrijk dat democratisch genomen besluiten om te investeren daadwerkelijk worden uitgevoerd.

205 Op een interruptie van de heer **Van der Heijden** (D66), die vraagt wat de PvdA precies voorstelt, benadrukt de heer **Wallaart** (PvdA) dat hij niet pleit voor minder prudent begroten. Wel wil hij dat Provinciale Staten erop toeziet dat genomen investeringsbesluiten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

210 De heer Wallaart sluit zich aan bij de punten van de ChristenUnie en Volt over de decentralisatie-  
uitkeringen. Hij wijst erop dat bijna 10 miljoen euro aan meevallers pas in 2027 in de begroting  
worden verwerkt, terwijl het volgens hem niet zo is dat de doelen waarvoor deze middelen  
bedoeld zijn – zoals de energietransitie – al op koers liggen. Hij vraagt Gedeputeerde Staten wat  
215 er nodig is om nog dit jaar een bestedingsplan voor deze middelen door Provinciale Staten te  
laten vaststellen. Het zou namelijk jammer zijn als deze middelen definitief aan de algemene  
reserve worden toegevoegd, omdat het structurele middelen betreft.

Vervolgens noemt de heer Wallaart de motorrijtuigenbelasting als een grote structurele  
meevaller. Hoewel dit vanuit het principe "sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" een  
220 goede uitkomst is, benadrukt hij dat dit ook de plicht meebrengt om prioriteit te geven aan  
zaken als verkeersveiligheid.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt de heer Wallaart (PvdA) om verduidelijking over diens opmerking  
over "sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" in relatie tot de motorrijtuigenbelasting.

225 Hierop licht de heer **Wallaart** (PvdA) toe dat mensen met een hoger inkomen of vermogen over  
het algemeen grotere auto's rijden en daardoor meer motorrijtuigenbelasting betalen. Daarnaast  
wijst hij erop dat 65% van de armste 20% van de Nederlanders geen auto bezit en dus niet direct  
door verlaging of verhoging van de motorrijtuigenbelasting wordt geraakt. Als sociaaldemocraat  
230 kan hij met deze verdeling van lasten goed leven, benadrukt hij.

Tot slot gaat de heer Wallaart in op de faunaschade, die hij omschrijft als "het zwarte gat" in de  
begroting. Hij verwijst naar de voorspelling van het IPO, dat uitgaat van 45,2 miljoen euro, terwijl  
gedeputeerde Rommel eerder mondeling aangaf dat de schade kan oplopen tot 70 miljoen euro.  
235 De heer Wallaart vraagt gedeputeerde Rommel om een korte update over de actuele stand van  
zaken en wat zij op dit moment verwacht qua omvang van de faunaschade.

Statenlid **Korzeli** (GroenLinks) reageert op de opmerkingen van de heer Klein (ChristenUnie)  
over de decentralisatie-uitkeringen en SPUK-uitkeringen. Statenlid Korzeli geeft aan dat het  
240 tijdelijk parkeren van deze middelen in de algemene reserve, gelet op het feit dat ze niet direct  
bested kunnen worden, niet per se een slecht idee is. Volgens hem helpt dit om onderbesteding  
te beperken en voorkomt het dat de middelen onnodig aan specifieke begrotingsposten worden  
toegewezen.

245 De heer **Klein** (ChristenUnie) benadrukt dat hij niet tegen het niet-opnemen van de middelen in  
de begroting is, maar wel bezwaar heeft tegen het feit dat deze middelen onzichtbaar worden in  
de algemene reserve. Hij stelt voor om een aparte reserve te creëren, met een duidelijk overzicht  
van de doeluitkeringen voor 2027 en de bijbehorende doelen. Dit zou volgens hem meer  
transparantie en inzicht bieden in waar het geld vandaan komt en waaraan het besteed moet  
250 worden.

Statenlid **Korzeli** (GroenLinks) erkent dat dit voorstel inderdaad meer transparantie zou bieden,  
maar geeft aan hier nog over na te denken.

255 De heer **Valk** (BBB) merkt op dat het geld dat tijdelijk in de algemene reserve wordt geplaatst, wel  
degelijk gelabeld en zichtbaar is. Hij benadrukt dat het beleid erop gericht is om het aantal

reservepotjes te verminderen, aangezien Noord-Holland er oorspronkelijk 52 had, terwijl een gemiddelde provincie er ongeveer twintig heeft. Het terugbrengen van het aantal reserves vindt hij een wijze keuze, omdat dit de transparantie ten goede komt.

260

Statenlid **Korzelius** (GroenLinks) is het hiermee eens en wijst erop dat het beleid inderdaad is om reserves zoveel mogelijk te beperken, om zo de transparantie te vergroten. Statenlid Korzelius stelt voor om de middelen weliswaar toe te rekenen aan de algemene reserve, maar ze daarbinnen duidelijk te labelen. Als voorbeeld noemt hij de egalisatiereserve in gemeenten, 265 waarbinnen ook specifieke labels worden gebruikt. Dit zou volgens hem een goede oplossing kunnen zijn. Statenlid Korzelius vraagt aansluitend of er in deze begrotingswijziging, naast de gekozen maatregel om onderbesteding te beperken, ook op andere punten is gekeken naar het voorkomen van onderbesteding, met name waar het gaat om capaciteitsproblemen.

270

Daarnaast merkt Statenlid Korzelius op dat er in de stukken wordt gesproken over de decembercirculaire, waarover een aparte brief zal volgen. Statenlid Korzelius vindt het handig als deze brief voor 2 maart 2026 beschikbaar is, zodat Provinciale Staten deze kunnen meenemen bij de behandeling van de deze begrotingswijziging tijdens de Provinciale Statenvergadering op 2 maart 2026.

275

Over de structurele meevaller uit het Provinciefonds, waarover eerder een motie is aangenomen, ondersteunt Statenlid Korzelius het voorstel om de discussie over de besteding van deze middelen te voeren tijdens de Kaderbrief 2027.

280

Tot slot gaat Statenlid Korzelius in op de hogere lasten voor faunaschade. Hoewel in de stukken optimistisch wordt gesteld dat het populatiebeheer vanaf 2027 zal leiden tot een aanzienlijke beperking van de schade, vraagt hij zich af waar dit optimisme vandaan komt.

285

Mevrouw **Poot** (VVD) steunt het principe van realistisch ramen en de maatregelen die zijn voorgesteld in de Eerste begrotingswijziging 2026. Zij vindt het positief dat er eerst een plan moet zijn voordat middelen op de begroting worden gezet of een begroting wordt opgehoogd. Volgens mevrouw Poot draagt dit bij aan het voorkomen van onderbesteding.

290

Op de vraag van de heer **Klein** (ChristenUnie) of het niet beter is om de gelabelde middelen apart te zetten in plaats van ze in de algemene reserve te plaatsen, erkent mevrouw **Poot** (VVD) dat dit een dilemma is. Toch prefereert de VVD-fractie het tijdelijk parkeren van deze middelen in de algemene reserve boven het creëren van extra reserves. Mevrouw Poot benadrukt dat het geld weliswaar gelabeld is en alleen voor het specifieke doel besteed mag worden. Het doel is om onderbesteding tegen te gaan door scherpe plannen te eisen van de lijnorganisatie. Als er goede 295 plannen liggen, hoeven de middelen niet in de algemene reserve te blijven.

300

De heer **Klein** (ChristenUnie) wijst erop dat het opnemen van niet-vrij besteedbare middelen in de algemene reserve een vertekend beeld geeft van de financiële gezondheid, omdat de norm voor de algemene reserve is gebaseerd op vrij besteedbaar geld.

Mevrouw **Poot** (VVD) herhaalt dat het voorkomen van onderbesteding voorop staat en dat dit de reden is voor de gekozen aanpak. Zij ziet het tijdelijk plaatsen in de algemene reserve als minder problematisch, zolang er maar gewerkt wordt aan goede plannen voor de besteding.

305 De heer **Heijnen** (CDA) vraagt mevrouw Poot (VVD) of het verhogen van de norm voor de algemene reserve een oplossing zou kunnen zijn voor het kunstmatig hoog houden van de reserve door het opnemen van gelabelde, niet-vrij besteedbare middelen.

310 Mevrouw **Poot** (VVD) ziet het verhogen van de norm niet als een oplossing. Volgens haar wordt het probleem groter voorgesteld dan het is. Zij benadrukt dat de focus moet liggen op het voorkomen van onderbesteding door het eisen van gedegen en goede plannen voor SPUK-gelden en doeluitkeringen. Als deze plannen aanwezig zijn, belanden de middelen niet in de algemene reserve en is er volgens haar geen sprake van een probleem. Mevrouw Poot vindt daarom dat de zorg van haar collega's overtrokken is.

315 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) benadrukt dat het niet alleen gaat om het opstellen van gedegen plannen, maar vooral om de tijdige uitvoering daarvan. Zij stelt dat plannen die niet tot uitvoering komen, net zo problematisch zijn als het ontbreken van plannen.

320 Mevrouw **Poot** (VVD) beaamt dit en geeft aan dat het belangrijk is om niet alleen mooie plannen te maken, maar ook te zorgen dat deze daadwerkelijk worden uitgevoerd. Zij benadrukt dat hierop getoetst moet worden.

325 Op de suggestie van mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) om de norm voor de algemene reserve te verhogen als middel om de uitvoering te waarborgen, reageert mevrouw **Poot** (VVD) dat zij de relatie tussen de uitvoering van plannen en het verhogen van de norm niet ziet. Volgens mevrouw Poot staan deze twee zaken los van elkaar. Als er goede, uitvoerbare plannen liggen, hoeven SPUK-gelden en doeluitkeringen niet in de algemene reserve te worden geparkeerd.

330 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) kondigt aan dit punt in haar eigen bijdrage nader toe te lichten.

335 De heer **Van der Heijden** (D66) stelt dat het parkeren van gelabelde middelen in de algemene reserve zonder goede plannen leidt tot een te rooskleurig beeld van de financiële positie. Hij vergelijkt dit met het bij elkaar gooien van investeringen en consumptieve uitgaven in een huishoudboekje, wat een vertekend beeld geeft. Volgens hem wordt de algemene reserve hierdoor florisanter voorgesteld dan deze in werkelijkheid is.

340 Mevrouw **Poot** (VVD) benadrukt dat het juist een instrument is om onderbesteding te voorkomen, omdat middelen zonder plan niet op de begroting worden opgenomen en dus niet tot onderbesteding leiden.

345 De heer **Van der Heijden** (D66) concludeert dat D66 en de VVD het oneens zijn over deze aanpak. Hij vindt een bestemmingsreserve juist het meest inzichtelijke middel om geld te parkeren en betwijfelt of het vermengen van gelabeld geld met de algemene reserve de juiste oplossing is. Hij verwacht meer van de VVD als schatkistbewaarder.

350 Mevrouw **Poot** (VVD) reageert dat zij vindt dat oppositiepartijen het probleem groter voorstellen dan het is. Zij wijst erop dat het doel is om goede plannen te maken en dat bestemmingsreserves

juist worden teruggebracht. Volgens mevrouw Poot is het huidige instrument een goede manier om onderbesteding tegen te gaan.

355 De heer **Klein** (ChristenUnie) benadrukt dat het verschil van inzicht duidelijk is en dat een aparte reserve veel transparanter is. Volgens hem is het niet eerlijk om te suggereren dat de lijnorganisatie geen goede plannen klaar heeft liggen, omdat het een inherent probleem is van de financiering. De septembercirculaire maakt geld beschikbaar, terwijl de plannen voor besteding op dat moment nog niet af zijn. Hij vindt het onterecht om te stellen dat ambtenaren of gedeputeerden hierin tekortschieten.

360 Mevrouw **Poot** (VVD) erkent dat de VVD-fractie het probleem van onderbesteding ziet en dat er al drie jaar over wordt gesproken. Zij stelt dat iedereen het erover eens is dat onderbesteding moet worden aangepakt, omdat dit een vertekend beeld geeft en betekent dat geld onbenut blijft. Volgens mevrouw Poot gaat het vooral om een verschil van mening over hoe om te gaan met  
365 deze middelen en op welke boekhoudkundige plek ze tijdelijk moeten worden geplaatst.

Mevrouw Poot vervolgt haar bijdrage door aan te geven dat zij alles heeft gezegd over het realistisch ramen.

370 Over de faunaschade merkt mevrouw Poot op dat het budget oorspronkelijk op 29 miljoen euro was vastgesteld, maar nu is opgelopen tot 45 miljoen euro. Zij vraagt zich hardop af wat zij hier nog aan kan toevoegen. Wel stelt zij een vraag aan gedeputeerde Beemsterboer: wat heeft de gedeputeerde van Provinciale Staten nodig om de faunaschade snel te laten afnemen? Zij erkent dat dit onderwerp eigenlijk in een andere commissie thuishoort, maar vindt het belangrijk om de  
375 vraag alsnog te stellen.

De **voorzitter** geeft aan dat de vraag gesteld mag worden, maar twijfelt of deze hier aan de orde is.

380 De heer **Valk** (BBB) merkt op dat Gedeputeerde Staten de eerste begrotingswijziging vooral als technisch bestempelen, maar wijst erop dat er ook keuzes in verborgen zitten. Hij stelt vragen bij de consequentie van het realistisch ramen. Zo wordt een uitgestelde intentie van 3 miljoen euro voor de Spreidingswet nu opgenomen in de begroting. De heer Valk vraagt of er daadwerkelijk zicht is op de uitvoering hiervan in 2026, of dat het vooral om een reservering gaat zonder  
385 concrete verplichtingen, locatie of afspraken. Volgens hem wringt dit met de lijn dat alleen geramd wordt als er uitvoeringszekerheid is.

Over de faunaschade is de heer Valk blij dat er actie wordt ondernomen, maar mist concrete resultaten in de begroting voor 2026. Hij vraagt wanneer de daling van de faunaschade zichtbaar  
390 wordt in de begroting.

Bij de subsidies heeft de heer Valk vragen over de besteding en terugkoppeling. Zo vraagt hij wat de concrete resultaten zijn van de subsidie voor het IJmond woon-werkverkeer en wanneer hierover wordt teruggekoppeld. Daarnaast vraagt hij of de 3 miljoen euro subsidie voor  
395 Staatsbosbeheer gekoppeld is aan concrete doelen en meetbare resultaten, of dat het om een inspanningsverplichting gaat zonder duidelijke meetlat. BBB wil weten of het geld daadwerkelijk aan projecten wordt besteed en niet in de algemene middelen van Staatsbosbeheer verdwijnt.

De heer **Van der Heijden** (D66) merkt op dat de laatste twee vragen van de heer Valk (BBB) erg  
400 technisch van aard zijn en suggereert dat deze wellicht vooraf hadden kunnen worden ingediend.  
Volgens hem zou dit de duur van de commissievergadering kunnen verkorten.

De **voorzitter** neemt akte van deze opmerking en geeft aan dat de commissie zal afwachten hoe  
de gedeputeerde hierop reageert. Vervolgens gaat de discussie verder met het betoog van de  
405 heer Valk.

De heer **Valk** (BBB) gaat in op de besteding aan sport, waarvoor 136.000 euro is gereserveerd.  
Volgens hem is dit bedrag laag, vooral omdat de provincie al weinig uitgeeft aan sport. Hoewel  
sport misschien niet direct een kerntaak is, vindt BBB het wel belangrijk voor het leefklimaat in  
410 Noord-Holland. De heer Valk vraagt zich af of dit bedrag voldoende is om sport adequaat te  
ondersteunen.

Tot slot uit de heer Valk zijn tevredenheid over de positieve subsidie voor accu's in woningen, die  
huishoudens negen maanden eerder toegang geeft tot een sleutel. Dit draagt volgens hem bij  
415 aan het oplossen van netcongestie.

De heer **Kes** (SP) sluit aan bij de opmerking van de heer Valk (BBB) over de subsidie voor accu's in  
woningen en vraagt of deze subsidie ook zou moeten gelden voor mensen in een sociale  
huurwoning. Volgens de heer Kes willen verhuurders vaak niet meewerken aan het plaatsen van  
420 een accu, omdat zij dit niet als hun primaire taak zien.

De heer **Valk** (BBB) beaamt dat dit in beginsel een goed idee is en geeft aan dat BBB voorstander  
is van alles wat helpt om netcongestie tegen te gaan. Hij steunt het voorstel om ook huurders in  
sociale woningen toegang te geven tot deze subsidie, zolang dit bijdraagt aan het oplossen van  
425 het probleem.

De heer **Van der Heijden** (D66) sluit zich aan bij de opmerking van de heer Heijnen (CDA) over de  
algemene reserve en vindt het jammer dat Provinciale Staten niet proactief zijn geïnformeerd over  
de stand van zaken. Hij benadrukt dat de discussie niet als een oppositie-coalitiekwestie moet  
430 worden geframed, omdat iedereen het beste voor heeft met de begroting. De heer Van der  
Heijden waardeert de verkenning naar een betere omgang met uitkeringen en subsidies, waarbij  
middelen pas worden opgenomen als er zekerheid is over de besteding. Toch vindt hij dat  
gelabeld geld in de algemene reserve het inzicht vertroebelt en pleit hij voor het gebruik van  
bestemmingsreserves, omdat deze juist bedoeld zijn voor geld met een specifieke bestemming.  
435

Statenlid **Korzelius** (GroenLinks) vraagt wat ertegen is om het geld tijdelijk in de algemene  
reserve te plaatsen met een label, zoals "SPUK-gelden" of "decentralisatie-uitkeringen". Volgens  
Statenlid Korzelius is dit transparant en past het binnen het beleid om bestemmingsreserves af te  
bouwen. Bovendien wijst Statenlid Korzelius erop dat niet-besteeld SPUK-geld moet worden  
440 teruggegeven, terwijl decentralisatie-uitkeringen behouden mogen worden, wat een extra  
argument is om deze gelabeld toe te voegen aan de algemene reserve.

De heer **Van der Heijden** (D66) houdt vol dat geld met een specifieke bestemming thuishoort in  
een bestemmingsreserve. Als het geld uiteindelijk niet wordt besteed en behouden mag blijven,

445 kan het altijd nog naar de algemene reserve worden overgeheveld. Hij vindt dat de coalitie te dogmatisch vasthoudt aan het afbouwen van bestemmingsreserves.

Statenlid **Korzelius** (GroenLinks) benadrukt tot slot dat de discussie puur technisch en gerelateerd aan transparantie is en niets te maken heeft met coalitie of oppositie.

450

De heer **Wallaart** (PvdA) merkt op dat de discussie dreigt te verzanden in een kwestie van benaming en stelt een andere vraag aan D66. Hij vraagt of er, zonder de ambtelijke organisatie de schuld te geven, niet alsnog een goed bestedingsplan voor het lopende jaar kan komen voor de beschikbare middelen. Deze middelen zijn immers bedoeld voor de energietransitie, een

455

De heer **Van der Heijden** (D66) wijst erop dat de commissie Bestuur alleen over de financiële inrichting gaat en niet over de concrete besteding, wat volgens hem thuishoort in de commissie Leefomgeving. Hij verwijst naar zijn technische vragen over sponsoring, die ook zijn doorgeleid naar een andere commissie.

460

De heer **Wallaart** (PvdA) benadrukt dat het niet gaat om een discussie over specifieke projecten, maar om de systematiek van het begroten. Hij vraagt zich af of het niet sneller kan dan 1 januari 2027, nu het februari is en de middelen al bekend zijn sinds de septembercirculaire.

465

De heer **Van der Heijden** (D66) erkent dat het sneller zou kunnen, maar wijst op een eerdere discussie over uitgestelde intenties. Volgens hem loopt Provinciale Staten al ver achter de feiten aan en moet de focus liggen op het kritisch zijn over wanneer geld wordt teruggetrokken, in plaats van alleen in te zoomen op dit specifieke onderdeel. Hij vindt dat het probleem breder ligt en dat er structureler naar uitgestelde intenties moet worden gekeken.

470

De heer **Valk** (BBB) reageert op de opmerking van de heer Van der Heijden (D66) door te stellen dat het afschaffen van reservepotjes een afspraak is en dat het nu niet handig is om hiervan af te wijken. Volgens de heer Valk voelt het als zwalkend beleid als er nu alsnog een uitzondering wordt gemaakt voor een bestemmingsreserve, terwijl eerder is afgesproken om het aantal reserves te verminderen. Hij vraagt of de heer Van der Heijden het niet met hem eens is dat men zich aan deze afspraak moet houden.

475

De heer **Van der Heijden** (D66) brengt in herinnering dat zijn partij wel eens dogmatisch wordt genoemd, maar vindt dat de heer Valk (BBB) nu zelf dogmatisch vasthoudt aan het afschaffen van alle bestemmingsreserves. Volgens hem is er juist nu een goede reden om een bestemmingsreserve in het leven te roepen, omdat het geld een specifieke bestemming heeft en de reserve tijdelijk is. Hij benadrukt dat hij het eens is met het verminderen van bestemmingsreserves, maar dat dit een duidelijk voorbeeld is waar een bestemmingsreserve wel passend is.

480

485

De heer Van der Heijden sluit af door te herhalen dat hij complimenten heeft voor de kritische houding die is aangenomen ten aanzien van uitkeringen en subsidies. Hij waardeert dat middelen pas worden opgenomen in de begroting als er zekerheid is over de daadwerkelijke besteding in dat jaar. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

490

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) sluit zich aan bij het CDA en de ChristenUnie in hun zorgen over de 25%-norm voor de algemene reserve en het opnemen van decentralisatie-uitkeringen (DU-uitkeringen) in deze reserve. Volgens haar geeft dit een vertroebeld beeld en is een  
495 bestemmingsreserve juist bedoeld voor dit soort specifieke middelen. Zij benadrukt dat het terugdringen van bestemmingsreserves vooral gold voor structurele posten, die nu in de lopende begroting zijn opgenomen. Voor middelen met een duidelijke bestemming, zoals DU-uitkeringen, moet volgens mevrouw Uiterwijk geen dogmatische houding worden aangenomen, omdat dit de norm voor de algemene reserve kan vertekenen.

500 Daarnaast uit mevrouw Uiterwijk haar zorg over de onderbesteding die opnieuw zichtbaar is, met name in de positieve bijstelling van 4,5 miljoen euro. Hoewel zij niet vindt dat geld zonder goede bestemming of haalbare uitvoering per se dit jaar uitgegeven moet worden, blijft onderbesteding een punt van aandacht.

505 Tot slot gaat mevrouw Uiterwijk in op de faunaschade, die volgens haar "de spuigaten uitloopt". Zij kijkt uit naar het plan van aanpak en hoopt dat de schade binnen enkele jaren weer teruggebracht kan worden naar een acceptabel niveau.

510 De **voorzitter** geeft aan dat het Plan van Aanpak Faunaschade waarschijnlijk niet in deze commissie aan de orde komt, omdat dit onderwerp thuishoort bij de commissie Landelijk Gebied.

De heer **Hollebeek** (PvdD) sluit zich aan bij de opmerking van de heer Van der Heijden (D66) en steunt het standpunt dat het beleid om bestemmingsreserves op te ruimen niet dogmatisch hoeft  
515 te worden toegepast. Volgens hem is geld labelen binnen de algemene reserve juist een vorm van inconsequentie en pleit hij voor het behouden van een beperkt aantal bestemmingsreserves voor specifieke doelen.

Statenlid **Korzelius** (GroenLinks) wijst erop dat het voorstel is om SPUK-gelden op de balans te  
520 zetten en niet in de algemene reserve te plaatsen, omdat deze middelen moeten worden teruggegeven als ze niet worden besteed. Voor decentralisatie-uitkeringen wordt voorgesteld om ze wel toe te voegen aan de algemene reserve, omdat deze middelen definitief toevallen als ze niet worden besteed.

525 De heer **Hollebeek** (PvdD) reageert dat de opmerking van GroenLinks meer een interruptie is op het betoog van de heer Van der Heijden dan op zijn eigen woorden. Hij herhaalt dat hij de voorkeur geeft aan het behouden van een beperkt aantal bestemmingsreserves, maar erkent dat hierover verschil van mening bestaat.

530 De heer Hollebeek merkt op dat het faunabeheer en de bijbehorende schade inderdaad thuishoren in de commissie Landelijk Gebied. Hij deelt de zorg dat het inzetten op één specifieke aanpak mogelijk tegenvalt en sluit hiermee aan bij de vraag van GroenLinks.

Daarnaast vindt de heer Hollebeek het interessant wat mevrouw Schneemann (Volt) eerder aan de  
535 orde stelde over het gebrek aan mogelijkheden om als nieuw Statenlid invloed uit te oefenen binnen de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus). Hij hoopt dat de nieuwe Provinciale Staten na de verkiezingen betere handvatten krijgen om hun weg te vinden en daadwerkelijk verandering teweeg te brengen.

540 Tot slot gaat hij kort in op sponsoring, een onderwerp dat later in de commissie Leefomgeving aan bod komt. Volgens de heer Hollebeek moet sponsoring breed toegankelijk zijn voor alle Noord-Hollanders en mag het niet ten koste gaan van natuur, milieu of dierenwelzijn. Mocht dit onvermijdelijk zijn, dan moet de impact zo veel mogelijk worden beperkt.

545 De heer **Kes** (SP) kiest ervoor niet verder in te gaan op de technische discussie over reserves en begrotingstechnieken, omdat hij vindt dat deze discussie al lang duurt zonder dat het concrete oplossingen biedt.

550 De heer Kes stelt een politieke vraag over de 1,8 miljoen euro lagere verwachte kosten voor de ov-concessies, die in de voordracht staan. De heer Kes vraagt of er binnen het college is besproken om dit bedrag in te zetten voor het verbeteren van het openbaar vervoer, bijvoorbeeld om verdwijnende lijnen te behouden of de werkdruk voor medewerkers te verlichten.

555 Tot slot geeft de heer Kes aan dat de SP-fractie de behandeling in de commissie Leefomgeving wil afwachten voordat zij kan beoordelen of de begrotingswijziging als hamerstuk kan worden beschouwd in Provinciale Staten.

560 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) laat weten dat 50PLUS een motie gaat indienen, waardoor de begrotingswijziging geen hamerstuk wordt. Volgens haar vertellen de financiële stukken een verhaal over de spanning tussen incidentele verbeteringen, zoals een saldoverbetering van 4,5 miljoen euro, en de structurele opgaven die blijven stijgen, zoals faunaschade, energietransitie en mobiliteit. Zij begrijpt niet dat de heer Wallaart (PvdA) zich hierover geen zorgen maakt.

565 Over de decentralisatie-uitkeringen verwijst mevrouw Van der Helm naar de eerdere discussie en laat het daarbij.

570 Wat betreft de faunaschade benadrukt zij dat de kosten enorm stijgen en dat het college met een goed verhaal moet komen over hoe hiermee om te gaan, ondanks de genomen maatregelen.

575 Tot slot gaat zij in op de uitgestelde intenties, die volgens haar wijzen op planningsoptimisme of capaciteitsproblemen bij de uitvoering. Het totale bedrag aan doorgeschoven budgetten bedraagt nu 10,2 miljoen euro. Mevrouw Van der Helm vraagt de gedeputeerde hoe zij in de toekomst dit patroon wil doorbreken, omdat vertraagde besteding directe gevolgen heeft. Zij verwacht concrete maatregelen om dit te verbeteren.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt naar het onderwerp van de aangekondigde motie.

580 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) laat weten dat de motie zal gaan over de uitgestelde intenties en de decentralisatie-uitkeringen, onderwerpen die al aan de orde zijn geweest. Zij hoopt dat D66 deze motie zal steunen.

585 De heer **Dessing** (FvD) sluit zich aan bij het betoog van JA21 en deelt de zorgen over het begrotingstekort. Hij stelt voor om bij elke begrotingswijziging een visuele stand van zaken, een soort barometer, op te nemen om snel inzicht te krijgen in de financiële situatie.

Volgens de heer Dessing is de verbetering van het begrotingssaldo met 4,5 miljoen euro vooral incidenteel en technisch van aard, terwijl de structurele opgaven – zoals faunaschade, klimaat, mobiliteit en kostenstijgingen – onverminderd hoog blijven. Hoewel de provincie transparant is over vertragingen en geld koppelt aan beleid, wijzen de uitgestelde intenties op beperkte uitvoeringskracht. Externe factoren, zoals chauffeurstekort, stikstof, natuurherstel en evenementendruk, spelen een grote rol, maar ook de eigen planning blijkt te optimistisch. Het beeld van een financieel gezondere provincie is volgens hem dus schijn, omdat de onderliggende uitvoeringsproblemen nog steeds niet zijn opgelost. Wel waardeert hij dat deze problemen nu zichtbaar zijn gemaakt en pleit hij ervoor dit inzicht te behouden.

*Schorsing van 14.54 uur tot 15.04 uur.*

*Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Rommel** reageert op de vragen over de 25%-norm voor de algemene reserve. Zij geeft aan dat deze norm bij de jaarstukken aan de orde komt en niet in deze eerste begrotingswijziging is meegenomen. Gedeputeerde Rommel belooft schriftelijk een stand van zaken te geven, maar merkt op dat de norm er gunstig uit ziet.

Vervolgens gaat gedeputeerde Rommel in op de decentralisatie-uitkeringen (DU's) en specifieke uitkeringen (SPUK's). Zij legt uit dat DU's op de balans staan bij de ontvangen bedragen en beleidsvrij zijn. Volgens gedeputeerde Rommel is het vergelijkbaar met zakgeld en kleedgeld: DU's zijn als zakgeld, vrij inzetbaar, terwijl SPUK's als kleedgeld voor een specifiek doel zijn bedoeld. Zij stelt dat DU's in de algemene reserve kunnen worden opgenomen, omdat ze vrij besteedbaar zijn. Als er later een bestemming voor komt, kan het geld alsnog worden ingezet. Het creëren van aparte reserves voor DU's zou volgens haar leiden tot een onoverzichtelijke "bloemkool" aan kleine reserves. SPUK's staan apart op de balans als vooruitbetaalde bedragen en zijn gelabeld, omdat ze terugbetaald moeten worden als ze niet worden besteed.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt hoe voorkomen wordt dat geld dat voor een specifiek doel is bedoeld, zoals kleedgeld, als vrij besteedbaar zakgeld wordt beschouwd en bijvoorbeeld in de kroeg wordt uitgegeven.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vult aan dat het belangrijk is om de norm voor de algemene reserve zuiver te houden. Hij stelt voor om één reserve voor uitgestelde bestedingen in te stellen, zodat de norm niet vertekend raakt door geld dat eigenlijk voor een specifiek doel is bedoeld. Op die manier blijft de hoogte van de algemene reserve een realistisch beeld geven van de vrij besteedbare middelen.

Gedeputeerde **Rommel** erkent het standpunt van de heer Klein en geeft aan dat DU's inderdaad vrij besteedbaar zijn. Zij vindt het ingewikkelder om voor DU's aparte reserves te creëren, maar benadrukt dat de bestemming van de middelen wel bekend is en in de stukken staat vermeld. Als Provinciale Staten in meerderheid dit helderder willen, kan hierover verder worden gesproken. Over de SPUK's bevestigt gedeputeerde Rommel dat deze apart op de balans staan als vooruitbetaalde bedragen en dus gelabeld zijn.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt om verduidelijking, omdat hij eerder het antwoord op technische vragen heeft gekregen dat SPUK's in de algemene reserve staan. Hij wil weten of deze gelabeld zijn binnen de algemene reserve of apart staan.

635

Gedeputeerde **Rommel** belooft deze technische vraag nader te bekijken en hierop terug te komen, omdat zij de exacte plaatsing niet direct paraat heeft.

640

De heer **Van der Heijden** (D66) stelt voor dat Gedeputeerde Staten, na deze discussie, onderzoeken of het mogelijk is om de wens van een deel van de commissie te honoreren door bepaalde middelen in een bestemmingsreserve onder te brengen, zonder dat dit leidt tot een onoverzichtelijke "bloemkool" aan reserves. Hij vraagt of het college schriftelijk kan toelichten hoe zo'n reserve eruit zou kunnen zien, of waarom bepaalde middelen wel of niet in de algemene reserve thuishoren. Volgens de heer Van der Heijden is er verwarring ontstaan tijdens het debat en hoopt hij op duidelijke richtlijnen van Gedeputeerde Staten voordat Provinciale Staten hierover in discussie gaan. Dit zou volgens hem ook kunnen helpen om te voorkomen dat Statenleden moties indienen die haaks staan op het standpunt van GS.

645

650

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat zij begrijpt dat de heer Van der Heijden (D66) op zoek is naar meer duidelijkheid over hoe een eventuele bestemmingsreserve eruit zou zien, of waarom bepaalde middelen wel of niet in de algemene reserve staan. Zij belooft dat Gedeputeerde Staten op papier zullen zetten wat de exacte status is van de decentralisatie-uitkeringen (DU's) en de specifieke uitkeringen (SPUK's), inclusief waar deze middelen precies staan en hoe ze worden geadministreerd. Gedeputeerde Rommel vindt dit een goed voorstel en zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.

655

660

Gedeputeerde Rommel gaat vervolgens in op de vraag van Forum voor Democratie over het opnemen van een barometer voor de 25%-norm van de algemene reserve. Zij stelt voor om dit onderwerp mee te nemen in de discussie over de startnotitie voor de financiële kaders, zodat Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten gezamenlijk kunnen bepalen hoe hier vorm aan gegeven kan worden en wat de wensen zijn.

665

Over de faunaschade en de uitgestelde intenties merkt gedeputeerde Rommel op dat dit verschillende onderwerpen zijn. Zij geeft aan dat er vorig jaar al is gesproken over uitgestelde intenties en dat onderbestedingen en realistisch programmeren regelmatig aan de orde komen in overleg met de andere gedeputeerden. Gedeputeerde Rommel benadrukt dat zij en haar collega's de uitgestelde intenties en onderbestedingen per portefeuille nauwlettend volgen.

670

Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) bedankt gedeputeerde Rommel voor de verduidelijking, maar stelt dat 50PLUS met de motie juist wil bereiken dat de verschillende onderwerpen – zoals uitgestelde intenties en onderbestedingen – helder van elkaar worden gescheiden. Volgens haar kan dit meer duidelijkheid scheppen voor iedereen. Mevrouw Van der Helm geeft aan open te staan voor feedback op de motie, mochten Gedeputeerde Staten vinden dat de scheiding niet goed is gemaakt.

675

Gedeputeerde **Rommel** gaat in op het financiële aspect van de faunaschade en verwijst naar eerdere constatering. Zij legt uit dat op de IPO-begroting een bedrag van 118 miljoen euro was opgenomen voor verwachte faunaschade. Op basis van eerdere ervaringen, waarbij Noord-

680 Holland altijd rond de 60% van het landelijk gemiddelde zat, had zij berekend dat dit voor de provincie neer zou komen op ongeveer 70 miljoen euro. Gedeputeerde Rommel benadrukt dat zij daarom heeft aangedrongen op snelle duidelijkheid over de daadwerkelijke ontwikkeling van de kosten. Uit recentere gegevens van BIJ12, tijdens de grootste schadeperiode, blijkt dat de schade nu op 45 miljoen euro wordt geschat. Hoewel dit bedrag nog steeds zeer hoog is, was haar eerste inschatting dat de kosten bij 118 miljoen euro landelijk mogelijk onbeheersbaar zouden worden voor de provincie.

690 Commissaris van de Koning **Van Dijk** reageert op een opmerking van de ChristenUnie over het onderhoud van provinciale gebouwen en meetstations. Hij beaamt dat onderhoud normaal gesproken wordt gepland volgens de meerjarige onderhoudsplanung, maar dat er soms onvoorziene of vervroegde onderhoudsacties nodig zijn. Zo blijkt uit recent onderzoek dat veel van de 600 meetstations, die gegevens verzamelen over onder andere CO<sub>2</sub>, warmte en vocht, eerder aan vervanging toe zijn dan verwacht. Hoewel de provincie streeft naar duurzaamheid en waar mogelijk onderhoud uitstelt, zullen er de komende tijd vaker onvoorziene onderhoudskosten in de begroting opgenomen moeten worden, vooral omdat sommige gebouwen – zoals dat in Heerhugowaard – ondanks hun relatief jonge leeftijd van dertien jaar al aan vervanging of groot onderhoud toe zijn.

700 Op de vraag van BBB over de besteding van het geld voor asiel en de Spreidingswet geeft de commissaris van de Koning aan dat het Rijk zich niet houdt aan de provinciale begrotingscyclus. Het geld voor asielopvang komt binnen en moet vervolgens snel worden besteed. Onlangs is in de Provinciale Regietafel Asiel een bestedingsplan voor deze middelen vastgesteld, dat op 3 maart door het college definitief wordt goedgekeurd. De commissaris belooft Provinciale Staten via twee brieven te informeren over de exacte besteding van deze gelden, die via het Provinciefonds lopen. Hij benadrukt dat het geld al een concrete bestemming heeft en dat de provincie hierin haar rijksorgaantaak vervult.

710 Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de vragen over faunaschade, een onderwerp dat eerder uitvoerig is besproken in de commissie Landelijk Gebied. Hij bevestigt dat er vertrouwen is in het vastgestelde beleid en dat de verwachting is dat het populatiebeheer, met name voor ganzen en houtduiven, vanaf 2027 aanzienlijk kan worden beperkt. De provincie hanteert een behoudende begrotingsaanpak: de prognoses voor faunaschade worden gebaseerd op de meest recente, daadwerkelijke cijfers. Hierdoor zijn de schattingen de afgelopen jaren gestegen, maar de verwachting is dat de kosten de komende jaren geleidelijk zullen afnemen. Volgens gedeputeerde Beemsterboer zullen de eerste effecten van het nieuwe populatiebeheer dit jaar zichtbaar worden in de populatiecijfers en volgend jaar in de schadecijfers.

720 De heer **Wallaart** (PvdA) vraagt of de recent vastgestelde 45 miljoen euro al rekening houdt met de verwachte daling van de schade door houtduiven, nu het Faunabeheerplan Houtduif is aangenomen. Vorige jaar bedroeg de schade door houtduiven ongeveer 8,5 miljoen euro. Hij wil weten of deze daling al is meegenomen in de huidige prognose of dat dit later als meevaller of tegenvaller kan uitpakken.

725 Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat de 45 miljoen euro gebaseerd is op de gerealiseerde cijfers van vorig jaar, inclusief de 8,5 miljoen euro schade door houtduiven. Op lange termijn verwacht hij dat de trend naar beneden gaat, omdat het populatiebeheer effect zal hebben, met

name bij ganzen. De eerste concrete resultaten hiervan worden in 2027 verwacht. Toch blijft faunaschade afhankelijk van vele factoren, zoals gewasprijzen en weersomstandigheden, en kunnen andere vogelsoorten tijdelijk meer schade veroorzaken. Om deze reden baseert de provincie de prognoses op de meest recente gerealiseerde cijfers, zonder alle mogelijke meevallers of tegenvallers direct mee te wegen. Deze aanpak is behoudend en biedt volgens hem de beste inschatting.

Mevrouw **Poot** (VVD) vraagt om een concrete inschatting van het bedrag waarnaar de faunaschade kan teruglopen dankzij de genomen maatregelen. Zij begrijpt dat de provincie behoudend begroot, maar wil graag weten wat het financiële effect van het beleid kan zijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat een exacte inschatting moeilijk is, omdat faunaschade afhankelijk is van vele factoren. Wel geeft hij aan dat het beleid erop gericht is om de populatie grauwe ganzen terug te brengen van ongeveer 150.000 naar 20.000 tot 30.000. Dit zou moeten leiden tot een permanente vermindering van de ganzenschade tot ongeveer 20% van het huidige niveau. De provincie streeft ernaar om deze populatiereductie binnen drie jaar te realiseren, zodat vanaf 2029 de schade op dit lagere niveau uitkomt. Hij wijst erop dat andere factoren, zoals gewasprijzen, weersomstandigheden, schade door andere vogelsoorten en landelijk beleid, de uiteindelijke schade kunnen beïnvloeden. Gedeputeerde Beemsterboer hoopt dat deze inschatting niet letterlijk tegen hem wordt gebruikt in 2029, maar dat dit een realistische richtlijn is waar de provincie nu vanuit werkt.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert vervolgens op de vraag van de VVD wat nodig is om de faunaschade snel te laten afnemen. Volgens hem helpt de aandacht van de politiek en de samenleving voor het dossier. Het is belangrijk dat er steun is voor het faunabeheerplan, met name voor de aanpak van ganzen en houtduiven. Ook het verjagend afschot draagt bij aan het verminderen van de schade. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat de provincie alle wettelijk beschikbare mogelijkheden inzet om de faunaschade te beperken. Mochten er nieuwe mogelijkheden ontstaan, dan zullen deze ook worden benut.

Op de vraag van de SP over de lagere verwachte kosten voor ov-concessies geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat dit onderwerp niet specifiek in het college is besproken als kans om het vrijgefallen bedrag elders in te zetten. Het kan zijn dat het bedrag eerder is gebruikt om budgetten aan te vullen, maar de exacte afweging hierachter is niet aan hem om te duiden. Voor een gedetailleerd antwoord verwijst hij naar de betrokken gedeputeerde in de commissie Leefomgeving.

#### *Tweede termijn commissie*

Mevrouw **Poot** (VVD) spreekt haar steun uit voor het voorstel van de heer Van der Heijden (D66) om meer duidelijkheid te krijgen over de inhoud van de algemene reserve. Volgens haar steunt iedereen de lijn om de uitgaven en begroting goed in control te hebben. Toch begrijpt zij ook de wens om zicht te houden op wat precies in de algemene reserve is opgenomen. Mevrouw Poot hoopt dat Gedeputeerde Staten schriftelijk een toelichting kunnen geven, zodat er meer inzicht ontstaat in de samenstelling van de algemene reserve en hoe hiermee om wordt gegaan.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt of de toezegging van gedeputeerde Rommel om terug te komen op de technische vragen over de administratie van SPUK's en DU's, ook zal worden

meegenomen in de schriftelijke toelichting die is toegezegd. Hij wil graag weten of deze informatie in datzelfde stuk wordt opgenomen of dat hier apart op wordt teruggekomen.

775

Daarnaast reageert de heer Klein op de uitleg van de commissaris van de Koning over de noodzakelijke uitgaven voor het gebouwbeheersysteem. Hoewel hij niet twijfelt aan de noodzaak van deze uitgaven, vraagt hij zich af of het logischer is om dit niet via een jaarlijkse dotatie voor onderhoudskosten te regelen, in plaats van nu ad hoc een krediet van 1,5 miljoen euro beschikbaar te stellen. Volgens de heer Klein zou dit voorkomen dat er in de toekomst steeds opnieuw onvoorzien geld moet worden vrijgemaakt voor vergelijkbare onderhoudsacties aan andere gebouwen.

780

*Tweede termijn Gedeputeerde Staten*

785

Gedeputeerde **Rommel** geeft aan dat zij de technische vraag van de heer Klein (ChristenUnie) heeft nagekeken. Zij bevestigt dat haar eerdere antwoord correct was: de SPUK's staan vermeld onder overlopende passiva, bij de post "vooruitbetaalde bedragen", met de specificatie "van het Rijk". De tegenpost hiervan is de bank. Als het geld is uitgeput, wordt dit beschouwd als een lening.

790

Gedeputeerde Rommel bevestigt in reactie op mevrouw Poot (VVD) dat er een schriftelijke toelichting komt, zoals eerder toegezegd.

795

Commissaris van de Koning **Van Dijk** reageert op de vragen van de ChristenUnie over de onverwachte uitgaven voor het gebouwbeheersysteem. Hij benadrukt dat de provincie normaal gesproken streeft naar een realistische meerjarenbegroting voor onderhoud, zodat dergelijke kosten niet als verrassing komen. In dit geval was de vervanging van het systeem echter niet voorzien voor dit jaar. Door een opeenstapeling van storingen bleek na nader onderzoek dat vervanging noodzakelijk was. De commissaris erkent dat dit misschien vragen oproept over de aandacht voor het onderhoud, maar wijst erop dat de provincie juist duurzaam heeft gehandeld door de apparatuur langer te gebruiken dan oorspronkelijk gepland. Toch volgden de storingen elkaar zo snel op dat versnelde vervanging onvermijdelijk was. Hij bevestigt dat de provincie blijft streven naar een gestructureerde aanpak via de meerjarenonderhoudsbegroting.

800

805

De **voorzitter** concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken. De Eerste begrotingswijziging 2026 zal als bespreekstuk worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 2 maart 2026. De fractie van 50PLUS heeft moties aangekondigd. De samenvatting van deze bespreking zal aan de stukken van de Provinciale Statenvergadering worden toegevoegd.

810

**7 B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, integriteit, Europa)**

**7.a Bestuur: C naar B verzoek PvdA uitvoeringsregeling eren en herdenken (B-agenda Cie Bestuur 16 februari 2026)**

*Toelichting:*

815

*Gedeputeerde Staten stellen een subsidieregeling open voor aanvragen in het thema eren en herdenken. De Uitvoeringsregeling subsidie eren en herdenken wordt voor 2026 opengesteld met een plafond van € 80.000.*

*Behandeldoel:*

820 *De PvdA-fractie wil met de commissie en GS in gesprek over het volstaan van de kaders in deze uitvoeringsregeling.*

*Eerste termijn commissie*

825 De heer **Wallaart** (PvdA) benadrukt het belang van de subsidieregeling voor eren en herdenken, naar aanleiding van een recent bezoek aan het Joods Werkdorp in Hollands Kroon. Dit werkdorp, opgericht in de jaren dertig om jonge Joodse vluchtelingen uit Duitsland op te leiden en hen perspectief te bieden, roept gevoelens van hoop en bitterheid op, vooral omdat veel van de jonge mannen die daar verbleven de oorlog niet hebben overleefd. Volgens de heer Wallaart is het essentieel dat dergelijke herdenkingen, zeker in tijden van polarisatie, blijven plaatsvinden en  
830 ondersteund worden.

Hij waardeert dat de provincie een laagdrempelige regeling heeft voor herdenkingen met een bovenlokaal karakter. Toch maakt hij zich zorgen over het subsidieplafond van 80.000 euro. Uit de antwoorden op technische vragen blijkt dat dit bedrag door de jaren heen meestal voldoende  
835 is geweest, maar vorig jaar moesten organisatoren voor ongeveer 20.000 euro worden teleurgesteld. De heer Wallaart vraagt zich af hoe kan worden voorkomen dat initiatiefnemers in de toekomst tegen dit plafond aanlopen. Hij stelt twee mogelijkheden voor: het verruimen van het plafond via een amendement of het toepassen van coulance door Gedeputeerde Staten bij de beoordeling van aanvragen. Volgens hem gaat het om kleine bedragen die een groot verschil  
840 kunnen maken voor de organisatoren van deze belangrijke herdenkingen.

De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat zijn fractie niet tegen herdenken is en het huidige, bescheiden budget voor de subsidieregeling begrijpt. Forum voor Democratie is echter geen voorstander om het plafond van 80.000 euro te verruimen. Volgens de heer Dessing is het "first  
845 come, first served"-principe een objectieve manier om de regeling uit te voeren en ziet hij geen reden om het budget te verhogen.

De heer **Nijkamp** (50PLUS) benadrukt dat eren en herdenken een belangrijke plaats moeten innemen in de samenleving. Hij stelt twee vragen over de uitvoeringsregeling.

850 Ten eerste vraagt hij of het Bevrijdingsfestival in Haarlem, dat al meer dan 45 jaar een vast onderdeel is van het vieren en herdenken van de bevrijding, onder de uitsluiting valt van artikel drie, waarin staat dat popfestivals niet voor subsidie in aanmerking komen. Hij wil weten of hier onderscheid in wordt gemaakt.

855 Ten tweede vraagt de heer Nijkamp of er, ondanks het "first come, first served"-principe uit artikel zeven, ruimte is om te kijken naar de daadwerkelijke betekenis van een organisatie voor eren en herdenken in Noord-Holland.

860 Tot slot verwijst 50PLUS naar de inleiding van de heer Wallaart (PvdA) en geeft de heer Nijkamp aan dat hij graag eerst antwoord wil op drie openstaande technische vragen voordat verdere discussie in Provinciale Staten plaatsvindt.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) sluit zich korthedshalve aan bij vorige sprekers.

865

De heer **Mülder** (D66) bedankt de PvdA voor het agenderen van dit onderwerp en benadrukt dat het belangrijk is dat er een budget beschikbaar is voor eren en herdenken. Hij vraagt zich af of het direct nodig is om het bedrag te verhogen, maar stelt wel de vraag hoe het geld het beste kan worden ingezet. Volgens de heer Mülder is het essentieel om na te denken over de meerwaarde die de provincie kan bieden, vooral omdat het budget beperkt is.

Hij wijst erop dat nieuwe initiatieven vaak moeite hebben om tijdig een aanvraag in te dienen, bijvoorbeeld omdat de regeling al op 1 februari opent. D66 vindt het belangrijk om deze nieuwe initiatieven te ondersteunen, omdat zij vaak na verloop van tijd door de samenleving worden gedragen en zichzelf kunnen bedruipen. De heer Mülder vraagt zich af of de huidige procedure laagdrempelig genoeg is. Zo bleek uit de antwoorden dat, naast een e-accreditatie, ook een brief of een bezoek aan de balie mogelijk is. Toch vindt hij het belangrijk om te checken of de provincie daadwerkelijk de juiste initiatieven bereikt en of de procedure niet te ingewikkeld is voor kleine organisaties of nieuwe initiatiefnemers. D66 pleit ervoor om vooral opstartgeld beschikbaar te stellen voor nieuwe initiatieven, zodat zij na enkele jaren zelfstandig verder kunnen.

De heer **Stulemeijer** (VVD) vindt het belangrijk dat er mogelijkheden zijn om te herdenken en te eren, maar ziet geen noodzaak om het budget voor de subsidieregeling te verhogen. Volgens hem is het goed dat er een bepaalde drempel is, zodat niet alles zonder meer gefinancierd wordt. De VVD-fractie is blij met de discussie die de PvdA heeft aangesneden, maar steunt geen verruiming van het huidige plafond.

De heer **Becker** (BBB) bedankt de PvdA voor het aankaarten van dit onderwerp. Hij stelt dat het niet vanzelfsprekend is om het budget te verhogen, alleen omdat er vorig jaar 20.000 euro te kort was. Volgens de heer Becker is het belangrijk om te kijken hoe de situatie zich de komende jaren ontwikkelt. Hij wijst erop dat organisaties twee jaar subsidie kunnen ontvangen en in die tijd andere fondsen kunnen benaderen. Gemeenten, zoals Amsterdam, hebben vaak eigen budgetten voor herdenkingen – soms aanzienlijk groter dan dat van de provincie. De heer Becker benadrukt dat gemeenten hierin een eigen verantwoordelijkheid hebben en dat organisaties creatief moeten zijn in het vinden van financiële middelen. BBB is niet direct voorstander van het verhogen van het provinciale plafond, ondanks de waardering voor alle herdenkingsinitiatieven.

De heer **Heijnen** (CDA) bedankt de PvdA voor het agenderen van dit onderwerp. Volgens hem is de uitvoeringsregeling een gedegen stuk en begrijpt hij dat aanvragen op volgorde van binnenkomst worden behandeld. Hij wijst erop dat het niet efficiënt is om voor kleine subsidiebedragen tussen de 2.500 en 5.000 euro uitgebreid onderzoek te doen naar het type herdenking, omdat de uitvoeringskosten dan hoger uitvallen dan het bedrag dat daadwerkelijk wordt toegekend.

De heer Heijnen vindt het belangrijk dat de provincie bijdraagt aan herdenkingen met een bovenregionaal karakter, als aanvulling op wat gemeenten al organiseren. Hij steunt het voorstel en is benieuwd naar de onderliggende cijfers. Als de stelling van de heer Wallaart (PvdA) klopt dat er structureel geld tekort is, is het CDA voorstander van een verruiming van het totale budget.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) bedankt de PvdA voor het aankaarten van dit onderwerp. Volgens haar blijkt uit de technische vragen dat de totale aanvragen elk jaar iets boven de 80.000 euro

915 uitkomen, maar niet zo veel dat strikt vasthouden aan dit bedrag noodzakelijk is. Volt vindt het belangrijker dat alle aanvragen kunnen worden gehonoreerd, in plaats van streng te blijven bij het plafond.

920 Daarnaast vraagt mevrouw Schneemann zich af waarom organisaties maar één keer per twee jaar subsidie mogen aanvragen. Zij pleit voor meer coulance, bijvoorbeeld als een organisatie meerdere jaren achter elkaar een klein bedrag aanvraagt. Tot slot stelt zij voor dat Gedeputeerde Staten een overzicht maken van waar de subsidie naartoe gaat, om zo meer zichtbaarheid te geven aan de herdenkingsinitiatieven die de provincie ondersteunt.

925 Statenlid **Van Wijnen** (GroenLinks) sluit zich aan bij de opmerkingen van Volt en benadrukt dat het tekort elk jaar klein is, waardoor het niet nodig lijkt om streng vast te houden aan het plafond van 80.000 euro. Zij is nieuwsgierig naar de oorzaak van de stijging in aanvragen: ligt dit aan betere vindbaarheid van de regeling of aan een toename in herdenkingsinitiatieven? Volgens haar is het nuttig om hier meer achtergrondinformatie over te hebben.

930 Daarnaast onderschrijft zij het belang van het laagdrempelige karakter van de regeling, zoals D66 al aangaf, en vraagt zich af of dit beter geborgd kan worden.

*Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

935 Commissaris van de Koning **Van Dijk** bedankt de fracties voor hun vragen en benadrukt dat de provincie tevreden is met de huidige subsidieregeling voor eren en herdenken. Volgens hem heeft de regeling de afgelopen jaren geholpen om eenmalige, lokale herdenkingen met een kleine bijdrage te ondersteunen. Hij wijst erop dat de vraag naar subsidie in 2022 en 2023 beperkt was, maar in 2024 en met name 2025 – mede door de 80-jarige herdenking – toenam. Toch ziet hij geen reden om het budget van 80.000 euro te verhogen.

940 De commissaris legt uit dat de regeling bewust laagdrempelig en eenvoudig is opgezet, om te voorkomen dat organisaties ingewikkelde tenderprocedures moeten doorlopen. Het doel is om kleine, eenmalige initiatieven te ondersteunen, zoals herdenkingen van lokale gebeurtenissen, en niet om jaarlijks terugkerende evenementen te financieren. Zo valt het Bevrijdingsfestival in Haarlem niet onder deze regeling, omdat het een structureel evenement is.

945 De commissaris bevestigt dat de regeling bedoeld is voor initiatieven in zowel kleine dorpen als grote steden en dat de provincie graag een overzicht van de bestedingen van de afgelopen jaren zal verstrekken.

950 De commissaris benadrukt dat de volgorde van ontvangst wordt gehanteerd, omdat de provincie het veld niet van tevoren kent en organisaties niet een jaar van tevoren hoeven aan te vragen. Volgens hem maken de kleine bedragen – zoals 2.500 of 5.000 euro – echt een verschil voor lokale organisaties.

955 Tot slot stelt hij dat de regeling tot nu toe voldoende budget heeft, met uitzondering van het jaar van de 80-jarige herdenking. De commissaris belooft de bestedingsoverzichten te delen, zodat Provinciale Staten inzicht krijgen in waar het geld naartoe is gegaan.

De heer **Heljnen** (CDA) vraagt of de commissaris van de Koning, gehoord de discussie in de zaal,  
960 de vrijheid voelt om in een bijzonder jaar – zoals een kroonjaar – beperkt boven het huidige  
maximum van 80.000 euro uit te gaan. Hij stelt voor dat de commissaris hierover later met  
Provinciale Staten in gesprek kan gaan, mochten er meer aanvragen komen in zo'n bijzonder  
jaar.

965 Commissaris van de Koning **Van Dijk** geeft aan dat hij niet de vrijheid voelt om zonder  
toestemming van Provinciale Staten boven het budget uit te gaan. Volgens hem zou dit ook  
alleen aan de orde zijn als er significant meer aanvragen zijn. In dat geval zou hij eerst  
overleggen met zijn collega's in het college. Hij benadrukt dat het om kleine bedragen gaat en  
dat de regeling tot nu toe goed functioneert, met uitzondering van kroonjaren. De commissaris  
970 stelt voor om, als er weer zo'n bijzonder jaar aankomt, op voorhand met Provinciale Staten te  
bespreken of het budget tijdelijk verruimd kan worden. Vooralsnog ziet hij geen reden om het  
budget structureel te verhogen, maar hij belooft de situatie in de gaten te houden. Hij vindt het  
een fijne regeling die aansluit bij de behoefte en die kleine, maar waardevolle herdenkingen  
ondersteunt.

975 De heer **Nijkamp** (50PLUS) vraagt of het niet wenselijker is om enige ruimte te houden bij de  
beoordeling van aanvragen, zodat er meer maatwerk mogelijk is in hoe een organisatie  
daadwerkelijk een herdenking invult. Hij wijst erop dat de commissaris in zijn uitleg aangeeft dat  
sommige initiatieven wel in aanmerking komen en andere niet, en vraagt zich af of het niet  
980 praktischer is om één duidelijke lijn te hanteren.

Commissaris van de Koning **Van Dijk** legt uit dat de regeling bewust eenvoudig en laagdrempelig  
is opgezet. Organisaties dienen een kort plan in, waarin staat wat zij willen organiseren en hoe  
de provinciale bijdrage past in hun begroting. Volgens de commissaris is dit een andere aanpak  
985 dan een structurele sponsorrelatie, waarbij strenge regels gelden. De huidige regeling is  
gebaseerd op "wie het eerst komt, wie het eerst maalt" en voldoen aan de gestelde eisen. Hij  
benadrukt dat een ingewikkelder procedure zou leiden tot hogere ambtelijke kosten, die het  
beschikbare budget zouden overschrijden. Uit de praktijk blijkt dat de regeling de beoogde  
organisaties bereikt, zoals ook door de heer Wallaart (PvdA) is bevestigd. De commissaris vindt  
990 daarom dat de huidige werkwijze effectief is en aansluit bij het doel van de regeling.

De **voorzitter** vraagt de heer Wallaart (PvdA) tot slot om aan te geven hoe hij verder wil met dit  
agendapunt, nu er sprake lijkt te zijn geweest van een mogelijke wens voor een amendement. De  
voorzitter merkt op dat een amendement niet past in het proces, maar stelt voor om eventueel een  
995 kort 2-minutendebat te houden.

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt de collega-Statenleden voor hun inbreng en Gedeputeerde  
Staten voor de duidelijke antwoorden. Volgens hem is de conclusie dat de huidige  
subsidieregeling voor eren en herdenken goed functioneert: de regeling is laagdrempelig, bereikt  
1000 haar doel en biedt over het algemeen voldoende ruimte. Hij stelt dat de commissaris van de  
Koning heeft toegezegd dat Gedeputeerde Staten, mocht er in de toekomst sprake zijn van  
(structurele) overvraag, zullen bekijken hoe hiermee om te gaan. De heer Wallaart heeft  
vertrouwen in deze aanpak en vindt dat het debat hiermee afgerond kan worden.

1005 De **voorzitter** concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken.

**5 Rondvraag Commissaris van de Koning A. van Dijk**

*Rondvraag inzake de aanbesteding bedrijfsvoeringsstelsel, ingediend door D66.*

1010

De heer **Van der Heijden** (D66) stelt een korte rondvraag over de aanbesteding van het bedrijfsvoeringsstelsel. Hij vraagt hoe motie 59–2025 is verwerkt in deze aanbesteding, nu uit de technische briefing bleek dat dit niet is meegenomen in de puntentelling.

1015

Commissaris van de Koning **Van Dijk** antwoordt dat de provincie rekening houdt met de motie, binnen de kaders van de Europese aanbestedingsregels. Hij legt uit dat er geen expliciete voorkeur mag worden gegeven aan Europees geproduceerde goederen of diensten, omdat dit een herkomstvoorkeur is die niet is toegestaan. Toch worden de doelen van de motie indirect geborgd door inhoudelijke, juridisch neutrale eisen, zoals naleving van Europese wet- en regelgeving, EU-sancties en strenge informatiebeveiliging. Zo is een voorwaarde dat financiële inkoopstelsels worden gehost binnen de Europese Economische Ruimte. Volgens de commissaris worden deze eisen opgesteld door inkoopadviseurs en gecontroleerd door inkoopjuristen, waardoor de strekking van de motie wel degelijk is meegenomen in de aanbesteding.

1025

**8 B-agenda Economie (economie, havens, datacenter, detailhandel etc.)**

**8.a Economie: C naar B verzoek PvdA lobbyagenda 2025–2028 circulaire economie**

*Toelichting:*

1030

*Met een brief worden Provinciale Staten geïnformeerd over de voortgang van een aantal acties uit de Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie 2025–2028 voor het versnellen van de transitie naar een circulaire economie. Daaraan is een lobbyagenda toegevoegd.*

*Behandelveorstel:*

1035

*PvdA en GroenLinks willen met de commissie en gedeputeerde in gesprek over de inzet rond de zogenaamde einde-afvalstatus.*

*Eerste termijn commissie*

1040

De heer **Wallaart** (PvdA) gaat in op de lobbyagenda voor de circulaire economie, met name de focus op de einde-afvalstatus. Volgens hem is de procedure om deze status te verkrijgen voor veel bedrijven een obstakel, omdat zij moeten aantonen dat afval veilig als grondstof hergebruikt kan worden en dat er een markt voor is. Noord-Holland zet in op harmonisatie van deze procedure, wat op zichzelf niet verkeerd is. Toch vraagt de heer Wallaart zich af waarom er zoveel nadruk ligt op deze "voorlaatste trede" van de R-ladder – de hiërarchie in afvalbeheer, waarbij "refuse" (voorkomen) en "reduce" (verminderen) hoger staan dan "recycle" (hergebruik). Hij vraagt zich af of de provincie niet meer zou moeten inzetten op de hogere treden van de ladder, zoals het voorkomen en verminderen van afval.

1045

1050

Daarnaast vraagt hij hoe Gedeputeerde Staten ervoor kunnen zorgen dat de harmonisatie in Brussel leidt tot een goede, onafhankelijke en betrouwbare kwaliteitscontrole, gegeven de gevoeligheid voor lobby door het grote bedrijfsleven. De heer Wallaart wijst erop dat de lobbyagenda overeenkomsten vertoont met whitepapers van organisaties als VNO-NCW en VEMOBIN, wat hem als "groene PvdA'er" alert maakt. Hij vraagt zich af of de provincie wel zo

1055 sterk moet inzetten op het versoepelen van de einde-afvalstatus, of dat de inspanningen breder moeten worden verdeeld over de hogere treden van de R-ladder. Hij benadrukt wel zijn waardering voor de algemene inzet van de provincie op de circulaire economie.

1060 Statenlid **Van Wijnen** (GroenLinks) sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Wallaart (PvdA). Volgens haar ligt de grootste winst voor Noord-Holland – met name als het gaat om ruimtebeslag – bij de hogere treden van de R-ladder: "refuse" (voorkomen) en "reduce" (verminderen). Als afval voorkomen of verminderd wordt, is er minder behoefte aan recycling en neemt het ruimtebeslag af. Zij erkent dat de einde-afvalstatus voor veel bedrijven een belangrijke bottleneck is en dat hier winst te behalen valt. Toch vindt zij dat de lobby niet alleen hierop moet focussen, maar ook de hogere treden van de R-ladder moet benadrukken.

1065 De heer **Bonekamp** (Volt)

1070 Wanneer de voorzitter de heer Klein (ChristenUnie) het woord wil geven, maakt de heer **Dessing** (FvD) maakt een punt van orde en wijst erop dat de spreektijd van de ChristenUnie is verstreken. Hij benadrukt dat alle fracties zich aan de afgesproken spreektijden moeten houden. De **voorzitter** dankt voor de opmerking. Hierop merkt de heer **Klein** (ChristenUnie) op dat een deel van zijn tijd is gebruikt voor het rechtzetten van onjuiste antwoorden van Gedeputeerde Staten op technische vragen, wat hij als ongelukkig ervaart. De heer **Van der Heijden** (D66) stelt voor om een minuut van zijn eigen spreektijd af te staan aan de ChristenUnie, zodat de heer Klein alsnog kort zijn punt kan maken. De voorzitter neemt dit ter kennisgeving aan. Vervolgens gaat het  
1075 debat verder en geeft de voorzitter het woord aan de heer Heijnen (CDA).

1080 De heer **Heijnen** (CDA) bedankt de PvdA en GroenLinks voor het agenderen van het onderwerp over de lobbyagenda voor de circulaire economie. Hij geeft aan dat hij moeite heeft om direct inhoudelijk een oordeel te vellen, maar benadrukt dat het CDA al langer pleit voor een nieuw, actueel beleidskader voor economie. Het huidige kader dateert nog uit 2015, 2016. Volgens de heer Heijnen leidt het ontbreken van zo'n kader ertoe dat Provinciale Staten steeds moeten discussiëren over uitvoeringsagenda's in de B-agenda, in plaats van over een heldere, langetermijnvisie.

1085 Hij vindt het niet vreemd dat de PvdA en GroenLinks dit onderwerp aankaarten en begrijpt de vragen die zij stellen. Wel moedigt hij aan om een fundamentele en structurele discussie te voeren over de economische inzet van de provincie, in plaats van steeds ad hoc te werken met uitvoeringsagenda's. De heer Heijnen stelt dat een nieuw beleidskader meer houvast zou bieden voor dergelijke gesprekken.

1090

1095 De heer **Stulemeijer** (VVD) vindt het goed dat het onderwerp is geagendeerd, maar waarschuwt voor de hoge kosten en praktische beperkingen van het streven naar "geen afval". Hij deelt een persoonlijke ervaring uit zijn carrière in de edelmetaalindustrie, waarbij afvalstromen tussen verschillende Europese landen werden verplaatst en uiteindelijk – als er geen economisch rendabele oplossing meer was – in Afrika of in natuurgebieden zoals de Veluwe werden gedumpt. Volgens hem is het laatste stukje afval vaak niet meer verantwoord of haalbaar te recyclen. Hij pleit ervoor om realistisch te zijn en te accepteren dat sommige reststromen gewoon afval blijven, in plaats van tegen elke prijs te proberen er een grondstof van te maken.

1100 De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt of de heer Stulemeijer (VVD) het ermee eens is dat er te veel focus ligt op de einde-afvalstatus en het laatste beetje afval, terwijl de PvdA juist pleit voor meer aandacht voor de hogere treden van de R-ladder, zoals voorkomen en verminderen.

1105 De heer **Stulemeijer** (VVD) benadrukt dat dit de kern van zijn betoog is. De VVD vindt dat er te veel nadruk ligt op het laatste stukje afval en dat dit een onhaalbare ambitie is. Hij stelt dat we eerder moeten accepteren dat iets afval is, in plaats van te proberen er tegen elke prijs een nieuwe grondstof van te maken. Als voorbeeld noemt hij de staalslakken van Tata Steel, die soms in speeltuinen belanden, wat volgens hem aantoont dat we tegen de grenzen van verantwoord hergebruik aanlopen.

1110 De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat zijn fractie niet tegen circulaire economie of circulaire afvalstromen is, maar wel vindt dat er een sterke eenzijdige focus op ligt. Volgens hem leidt deze focus tot veel administratieve lasten voor bedrijven, wat hen benadeelt. Forum voor Democratie snapt daarom goed dat er gelobbyd wordt om de regels voor bedrijven te versoepelen en de procedure rondom de einde-afvalstatus makkelijker te maken.

De heer **Wallaart** (PvdA) vraagt de heer Dessing (FvD) – bekend als kritische partij ten aanzien van Europa – wat hij vindt van het voorstel om het toezicht en de goedkeuringsprocedure voor hergebruik van afvalstromen uiteindelijk in Brussel te beleggen.

1120 De heer **Dessing** (FvD) antwoordt dat Forum voor Democratie sowieso geen voorstander is van streng toezicht op circulaire economie en dat zij vinden dat de regeldruk een "tandje minder" mag. Daarnaast benadrukt hij dat zijn fractie er in het algemeen tegen is om meer bevoegdheden naar Brussel te verplaatsen.

1125 De heer **Valk** (BBB) benadrukt dat BBB absoluut voorstander is van een circulaire economie, met name als het gaat om het hergebruik van schaarse grondstoffen. Volgens hem moet de overheid er echter voor zorgen dat de maatregelen ondernemers helpen en niet belemmeren. BBB vindt dat er te veel dwingende procedures, hoge kosten en administratieve lasten zijn, wat het voor  
1130 bedrijven moeilijker maakt. De overheid zou zich volgens de heer Valk vooral moeten richten op het wegnemen van belemmeringen, in plaats van extra regels op te leggen. Hij pleit ervoor dat de vraag naar circulaire oplossingen vanuit de markt en ondernemers zelf moet komen, in plaats van dat de overheid dit afdwingt.

1135 De heer **Wallaart** (PvdA) legt uit dat de provincie niet streeft naar dwang voor ondernemers, maar juist wil dat het makkelijker wordt om toestemming te krijgen voor het hergebruik van afvalstromen. Hij vraagt zich af of de BBB niet vreest dat de harmonisatie van regels ten koste gaat van de veiligheid en gezondheid, aangezien de huidige procedures juist bedoeld zijn om die te waarborgen.

1140 De heer **Valk** (BBB) beaamt dat veiligheid een belangrijk uitgangspunt moet blijven en verwijst naar het voorbeeld van staalslakken, waaruit bleek dat onveilige toepassingen tot problemen kunnen leiden. Volgens hem is het acceptabel als er administratieve eisen zijn om veiligheid te garanderen, maar BBB wil wel af van dwingende maatregelen die ondernemers onnodig belasten.

1145

De heer **Van der Heijden** (D66) wijst erop dat de betonsector een groot probleem krijgt als staalslakken niet meer verwerkt mogen worden, omdat dit een belangrijke grondstof is voor beton.

1150 De heer **Valk** (BBB) reageert hierop met twee punten: ten eerste vraagt hij of de heer Van der Heijden voorstander is van het gebruik van staalslakken. Ten tweede benadrukt hij dat er nog innovatiemogelijkheden zijn om staalslakken veilig en verantwoord te gebruiken. Volgens de heer Valk is BBB niet tegen het gebruik van staalslakken, maar vindt de fractie wel dat veiligheid voorop moet staan. Hij herhaalt dat veiligheid een cruciaal uitgangspunt is voor BBB.

1155

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) bedankt de PvdA en GroenLinks voor het agenderen van het onderwerp. 50PLUS steunt de transitie naar een circulaire economie, maar plaatst wel kanttekeningen bij de lobbyagenda. Zij vraagt zich af of de vervanging van de circulaire ambassadeur en de ketenaanjagers door een coördinerende verbinder voldoende capaciteit biedt om het MKB, met name kleinere ondernemers, te ondersteunen. Volgens haar hebben deze ondernemers behoefte aan praktische hulp, niet alleen aan strategie op Europees niveau.

1160

Daarnaast wil 50PLUS weten hoe Gedeputeerde Staten meten of de lobby-inspanningen daadwerkelijk effect sorteren voor Noord-Hollandse bedrijven. De fractie vindt dat de baten de kosten moeten rechtvaardigen.

1165

Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) bedankt de PvdA en GroenLinks voor het agenderen van het onderwerp en pleit voor een uitgebreidere discussie over de circulaire economie. Volgens haar is de huidige kapitalistische productiewijze gericht op winstmaximalisatie, wat vaak ten koste gaat van duurzaamheid en verantwoord omgaan met afvalstromen. De SP is voorstander van een focus op de hogere treden van de R-ladder, zoals voorkomen en verminderen, in plaats van alleen hergebruik. Zij vraagt zich af wat de concrete baten zijn voor de Noord-Hollander, bijvoorbeeld in de kringloopwinkel, en vindt dat er meer oog moet zijn voor de praktische gevolgen van beleid.

1175

De heer **Valk** (BBB) reageert dat ondernemers welwillend zullen meewerken aan hergebruik als dit winst oplevert, omdat winstmaximalisatie hun drijfveer is.

1180

Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) benadrukt dat bedrijven ook verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun impact op de omgeving en de natuur. Zij haalt als voorbeeld de automobiellindustrie aan, waar auto's vroeger veel langer meegingen en eindeloos gerepareerd konden worden, terwijl ze nu sneller versleten raken om nieuwe verkopen te stimuleren. Volgens haar leidt deze manier van produceren tot enorme afvalbergen, zoals batterijen die in landen als India onder slechte omstandigheden worden verwerkt. Zij vindt dat bedrijven minder moeten focussen op maximale winst en meer op verantwoordelijkheid, en dat dit thema ook in de lobbybrief aan bod zou moeten komen. Zij sluit zich aan bij de oproep van de heer Heijnen (CDA) om het beleid hierop af te stemmen.

1185

1190

De heer **Van der Heijden** (D66) reageert op de bijdrage van de SP en benadrukt dat D66 en de SP meer gemeen hebben dan soms wordt gedacht. Hij verwijst naar een expertmeeting van twee jaar geleden, geïnitieerd door de heer Klein (ChristenUnie), waar expert Klaske Kruk benadrukte dat

1195 de hoogste treden van de R-ladder – zoals "refuse" (voorkomen) en "reduce" (verminderen) – het meest effectief zijn voor de circulaire economie. Volgens hem sluit dit aan bij de opmerking van Statenlid Van Wijnen (GroenLinks) dat minder afval ook minder ruimtebeslag betekent.

1200 De heer Van der Heijden is blij met het C- naar B-verzoek van de PvdA, omdat dit de mogelijkheid biedt om het onderwerp opnieuw te bespreken. Hij vindt het jammer dat het actieprogramma Circulaire Economie nooit als A-stuk is behandeld, ondanks pogingen daartoe, met name van de heer Klein. Hij hoopt dat er in de volgende Statenperiode weer ruimte komt voor het maken van nieuw beleid.

1205 De heer **Valk** (BBB) herinnert de heer Van der Heijden (D66) eraan dat hij een vraag had gesteld over het gebruik van staalslakken.

1210 De heer **Van der Heijden** (D66) antwoordt dat D66 geen tegenstander is van het gebruik van staalslakken, mits dit veilig gebeurt. Hij wijst erop dat de betonsector staalslakken op een verantwoorde manier kan verwerken, waardoor het geen afval blijft, maar een nieuwe toepassing krijgt in beton.

1215 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) deelt de zorgen van PvdA en GroenLinks over de lobby voor circulaire economie. Volgens haar legt de transitie naar circulariteit druk op bedrijven om afvalstromen te hergebruiken, wat soms leidt tot lobby voor het circulair inzetten van producten die daar eigenlijk niet geschikt voor zijn. JA21 vindt het belangrijk dat er heldere kaders komen, waarbij gezondheid en milieurisico's zwaarder wegen dan het streven om alles circulair te maken. Zij wijst op het recente voorbeeld van staalslakken, waaruit blijkt dat onverantwoord hergebruik tot problemen kan leiden.

1220 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) bedankt de PvdA en GroenLinks voor het agenderen van de brief. Volgens de PvdD is het hergebruik van afvalstoffen als bouwstof de laagste trede van de R-ladder en dus een laagwaardige vorm van circulariteit.

1225 De fractie vindt dat de industrie al voldoende lobbyt in Den Haag en Brussel en dat de provincie niet nog extra hoeft te lobbyen voor het hergebruik van afvalstromen. In plaats daarvan zou de provincie zich moeten richten op het garanderen van veilige en gezonde regels voor hergebruik, zowel voor mens, dier als natuur – nu en in de toekomst, ook in landen waar afval nu wordt gedumpt.

1230 Op de vraag hoe de inzet op de einde-afvalstatus zich verhoudt tot de hogere treden van de R-ladder, sluit de PvdD zich aan bij andere fracties: de focus moet liggen op het besparen van grondstoffen, omdat minder gebruik ook minder afval oplevert.

1235 Daarnaast vindt de Partij voor de Dieren het schrappen van de functie van circulaire ambassadeur per 1 december 2025 een onverstandige bezuiniging. Volgens de voormalig ambassadeur had Noord-Holland zich als frontrunner op het gebied van circulariteit kunnen positioneren. Dus dat is nu een gemiste kans.

*Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

1240 Gedeputeerde **Rommel** opent haar reactie door te benadrukken dat het agenderen van dit  
onderwerp waardevol is, omdat het de mogelijkheid biedt om de inspanningen van de provincie  
op het gebied van circulaire economie toe te lichten. Zij wijst erop dat de provincie hard werkt  
aan de uitvoeringsagenda voor circulaire economie en dat de R-ladder – een hiërarchie van  
afvalbeheerstrategieën – een centrale rol speelt in het beleid. Als persoonlijk voorbeeld noemt zij  
1245 haar eigen laarzen, die al dertig jaar meegaan omdat zij ze steeds laat repareren. Dit illustreert  
volgens haar het belang van de hoogste treden van de R-ladder, zoals "refuse" (voorkomen) en  
"reuse" (hergebruiken). Zij pleit ervoor dat repareren en zelf dingen maken weer meer  
onderwezen wordt, bijvoorbeeld op scholen, om zo een cultuur van duurzaamheid te bevorderen.

1250 Vervolgens gaat zij in op de kwestie van staalslakken. Volgens haar zijn staalslakken geen afval,  
maar een secundaire bouwstof, en staan zij daarom niet ter discussie in dit debat. Gedeputeerde  
Rommel erkent dat veel MKB-bedrijven en startups in Noord-Holland tegen praktische  
belemmeringen aanlopen bij het hergebruik van afvalstromen. Met name het ontbreken van  
uniforme Europese regels voor het omzetten van afval in grondstof vormt een groot obstakel. Zij  
1255 haalt het voorbeeld aan van CirTec, een bedrijf dat producten maakt van afval uit riolering, zoals  
bankjes. Dit bedrijf wil graag internationaal opereren, maar loopt tegen verschillende nationale  
regels aan. Frankrijk heeft bijvoorbeeld al een regel ingevoerd waarbij een product dat in één  
lidstaat als grondstof wordt erkend, automatisch ook in Frankrijk als grondstof geldt.  
Gedeputeerde Staten pleiten daarom voor een Europese verordening die deze harmonisatie  
bevordert, zodat afvalstromen efficiënter en veilig hergebruikt kunnen worden.

1260 Gedeputeerde Rommel reageert op de opmerking van de heer **Wallaart** (PvdA) dat de lobbyagenda  
te veel focust op de einde-afvalstatus en te weinig op de hogere treden van de R-ladder.  
Gedeputeerde **Rommel** legt uit dat de lobbyagenda specifiek gericht is op het omzetten van een  
Europese richtlijn in een verordening, om zo harmonisatie te bereiken voor het hergebruik van  
1265 afval als grondstof. Volgens haar is dit een concreet punt waar veel ondernemers tegenaan lopen  
en dat hen belemmert in hun circulaire ambities. Zij benadrukt echter dat in Noord-Holland en  
Nederland wel degelijk wordt ingezet op de hogere treden van de R-ladder, zoals het voorkomen  
en verminderen van afval. Zo wordt er gewerkt aan initiatieven zoals de circulaire bouwdeal en  
het slopen, waarbij producten zo veel mogelijk worden hergebruikt.

1270 Daarnaast geeft zij aan dat Gedeputeerde Staten ook op Europees niveau kijken naar andere  
mogelijkheden om circulariteit te stimuleren, zoals het verlagen van BTW op circulaire producten,  
zodat deze concurrerder worden ten opzichte van niet-circulaire alternatieven. Gedeputeerde  
Rommel stelt dat het belangrijk is om realistisch te zijn en "choose your battles" toe te passen:  
1275 naast het harmoniseren van de einde-afvalstatus, wordt er ook gewerkt aan het verlengen van de  
levensduur van producten en het voorkomen van afval. Zij sluit af met de opmerking dat beide  
inzetten – zowel het hergebruik van afval als het voorkomen ervan – naast elkaar staan en dat de  
provincie op beide fronten actief is. Het doel is om zowel lokaal als Europees stappen te zetten,  
waarbij de focus op afval-naar-grondstof vooral bedoeld is om praktische belemmeringen voor  
1280 ondernemers weg te nemen en kritieke grondstoffen terug te winnen.

Statenlid **Van Wijnen** (GroenLinks) geeft aan dat zij het verhaal van gedeputeerde Rommel kan  
volgen, maar benadrukt dat Europa volgens haar ook een belangrijke rol kan spelen bij het  
stimuleren van reparatie en het verlengen van de levensduur van producten. Zij wijst erop dat het  
1285 niet acceptabel is dat producten, zoals auto's, al snel versleten raken of niet meer gerepareerd

kunnen worden. Volgens haar kan Europa hierin een sturende rol nemen, bijvoorbeeld door afspraken te maken over de beschikbaarheid van reserveonderdelen en de repareerbaarheid van producten.

1290 Gedeputeerde **Rommel** reageert hierop door te stellen dat reparatie vaak lokaal plaatsvindt, bijvoorbeeld bij de schoenmaker om de hoek of in repair cafés. Zij ziet Europa vooral als een speler die kan bijdragen aan het concurrerend maken van circulaire producten, bijvoorbeeld door middel van invoerrechten en BTW-maatregelen. Volgens haar is het niet realistisch om te verwachten dat Europa directe regels gaat opstellen over lokale reparatie-initiatieven.

1295 Statenlid **Van Wijnen** (GroenLinks) erkent het belang van lokale repair cafés, maar wijst erop dat er ook op Europees niveau afspraken gemaakt kunnen worden over zaken als de beschikbaarheid van onderdelen en de reparatie van complexe producten, zoals auto's. Zij concludeert dat er mogelijk verschillen in inzicht zijn over de rol die Europa hierin kan spelen.

1300 Gedeputeerde **Rommel** sluit de beantwoording af met dat alle vragen in eerste termijn zijn behandeld.

*Tweede termijn commissie*

1305 Statenlid **Van Wijnen** (GroenLinks) benadrukt dat GroenLinks de optie openhoudt om dit onderwerp in een 2-minutendebat verder te bespreken en daarbij mogelijk een motie in te dienen.

1310 Zij erkent de knelpunten die gedeputeerde Rommel heeft genoemd, met name de noodzaak om de einde-afvalstatus op Europees niveau te bespreken en te harmoniseren. Tegelijkertijd vindt GroenLinks het belangrijk om ook de andere treden van de R-ladder – zoals voorkomen, verminderen en hergebruiken – goed in beeld te houden en te blijven benadrukken.

1315 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) geeft aan dat zij de beantwoording van gedeputeerde Rommel heeft gehoord, maar dat zij nog steeds vragen heeft. Zij vraagt zich af of er voldoende capaciteit overblijft om het MKB te ondersteunen nu de circulaire ambassadeur en de ketenaanagers zijn gestopt. Volgens haar is er nu een coördinerende verbinder die zich vooral richt op strategie op Europees niveau, maar zij mist een duidelijk antwoord op de vraag of er nog genoeg praktische ondersteuning is voor kleinere ondernemers.

1320 Daarnaast wil zij graag weten hoe Gedeputeerde Staten meten of de lobby-inspanningen daadwerkelijk effect sorteren voor Noord-Hollandse bedrijven. Zij heeft wel informatie gehoord over bedrijven, maar mist een concreet antwoord op deze vraag.

1325 De heer **Bonekamp** (Volt) vindt dat gedeputeerde Rommel een helder verhaal heeft gegeven en erkent dat zij zoekt naar concrete oplossingen die ondernemers direct helpen. Hij begrijpt dat de hogere treden van de R-ladder vooral in Noord-Holland zelf worden aangepakt.

1330 Wel herhaalt hij zijn eerdere vraag over het Rethink Ontwerpconsortium, waarin buurprovincies Zuid-Holland en Utrecht deelnemen en dat zich richt op de hoogste treden van de R-ladder. Als een mondeling antwoord nu te lastig is, stelt hij voor om deze vraag schriftelijk te beantwoorden.

1335 De heer **Stulemeijer** (VVD) deelt twee positieve voorbeelden uit zijn directe omgeving die laten zien dat circulaire economie in de praktijk goed kan werken. Ten eerste noemt hij een geniebrug die wordt vervangen door leggers afkomstig van een gesloopte brug uit Amsterdam. Ten tweede verwijst hij naar een asfaltweg langs het Naardermeer, waar het oude asfalt is opgeslagen en hergebruikt voor de aanleg van een nieuwe weg.

1340 Volgens de heer Stulemeijer tonen deze voorbeelden aan dat circulaire economie waardevol en haalbaar is. Wel benadrukt hij dat het niet verstandig is om tot het uiterste te gaan met het omzetten van gevaarlijke of kostbare afvalstromen in grondstoffen. Hij vindt dat er grenzen moeten zijn aan de inspanningen om afval te recyclen, vooral als dit gepaard gaat met hoge kosten of risico's.

1345 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) sluit zich aan bij de vraag van 50PLUS en benadrukt dat zij graag wil weten wie de taken van de circulaire ambassadeur overneemt nu deze per 1 december is gestopt. Zij vraagt zich af hoe ervoor wordt gezorgd dat de werkzaamheden en initiatieven die door de ambassadeur in gang zijn gezet, voortgezet en afgerond worden.

1350 *Tweede termijn Gedeputeerde Staten*  
Gedeputeerde **Rommel** geeft aan dat ROM InWest een deel van de taken van de circulaire ambassadeur zal overnemen. Voor de circulaire deal zijn er circulaire netwerken ingesteld, zodat de werkzaamheden voortgezet kunnen worden.

1355 Zij wijst erop dat de "right to repair" – het recht op reparatie – per 1 juli 2026 vanuit Europa wordt ingevoerd. Daarnaast belooft zij dat Provinciale Staten jaarlijks een jaarverslag zullen ontvangen over de resultaten van de circulaire economie.

1360 Over de lobby-inspanningen in Europa legt zij uit dat in alle position papers en strategieën de R-ladder als belangrijkste uitgangspunt wordt meegenomen. Wel zijn er specifieke speerpunten gekozen, zoals de einde-afvalstatus, waar extra aandacht voor wordt gevraagd. Volgens gedeputeerde Rommel wordt er hard gewerkt aan de circulaire bouwdeal, zowel in Noord-Holland als op Europees niveau. Zij benadrukt dat Nederland hierin een uitdaging heeft, maar dat veel partijen, waaronder de MRA, Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland, op hun eigen manier  
1365 bijdragen. Dit initiatief is ontstaan in West-Friesland, een regio waar veel afval vandaan komt.

Tot slot vermeldt de gedeputeerde dat zij namens het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) niet alleen bezig is met circulaire economie, maar ook met industriebeleid, zoals The Clean Industrial Deal. Dit beleid richt zich onder meer op ontwerp en design, wat aansluit bij eerdere  
1370 opmerkingen over duurzaamheid en hergebruik.

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt Gedeputeerde Staten voor de heldere beantwoording van de vragen. Hij sluit af met de opmerking dat de PvdA het onderwerp mogelijk nog zal agenderen voor een Statenvergadering.

1375

De **voorzitter** concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken.

## 9 Rondvraag gedeputeerde Rommel

1380 *Rondvraag inzake Cruiseterminal Amsterdam, ingediend door 50PLUS, BBB, VVD, CDA en JA21.*  
Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) verwijst naar eerdere vragen die op 2 februari 2026 zijn gesteld, waarbij gedeputeerde Rommel aangaf in gesprek te zullen gaan met de Bestuurscommissie Noordzeekanaalgebied.

1385 Zij vraagt of het overleg met de Bestuurscommissie Noordzeekanaalgebied inmiddels heeft plaatsgevonden en, zo ja, wat daaruit naar voren is gekomen. Daarnaast wil zij weten of gedeputeerde Rommel naast dit overleg ook afzonderlijk heeft gesproken met de havenwethouder of andere leden van het Amsterdamse college. Als laatste vraagt zij welke contacten er zijn gelegd met de betrokken ministeries en wat de reactie van het Rijk is op het  
1390 voorgenomen besluit van Amsterdam over de cruiseterminal.

Gedeputeerde **Rommel** geeft aan dat zij afgelopen week één formeel gesprek heeft gehad met de Bestuurscommissie Noordzeekanaalgebied, zoals eerder aangekondigd. Tijdens dit overleg zijn de zeecruises aan de orde gekomen, mede omdat dit onderwerp is opgenomen in de NOVEX  
1395 Noordzeekanaalgebied. Zij heeft benadrukt dat de provincie niet verrast wil worden door eventuele besluiten en heeft gevraagd of de resultaten van de lopende onderzoeken met de provincie gedeeld kunnen worden. Hierop is positief gereageerd.

Een vertegenwoordiger van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat was bij dit gesprek  
1400 aanwezig, maar er is niet verder op ingegaan. Volgens gedeputeerde Rommel heeft zij geen andere formele besprekingen over dit onderwerp op de agenda staan.

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) bedankt gedeputeerde Rommel voor haar antwoord en wijst erop dat op 2 februari 2026 is afgesproken dat er met verschillende  
1405 ministeries zou worden gesproken over hun rol in deze kwestie. Zij vraagt of gedeputeerde Rommel alsnog van plan is om de andere betrokken ministeries preventief of vroegtijdig te betrekken bij dit dossier.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat zij niet preventief of vroegtijdig contact zal opnemen, maar  
1410 wel heeft aangegeven dat zij nog gesprekken zal voeren met de betrokken ministeries. Op dit moment staan er echter nog geen formele afspraken gepland. Zij wijst erop dat Amsterdam heeft aangegeven het besluit over de cruiseterminal pas na de gemeenteraadsverkiezingen te zullen nemen. Daarnaast speelt mee dat er op landelijk niveau een nieuwe kabinetsformatie gaande is, wat het plannen van overleg bemoeilijkt.

1415 De heer **Valk** (BBB) vraagt in hoeverre de gemeente Amsterdam bij haar voorgenomen besluit over de cruiseterminal rekening heeft gehouden met de recente investering van ongeveer 40 miljoen euro in walstroom en bijbehorende infrastructuur. Hij wil weten of gedeputeerde Rommel het met hem eens is dat het buiten gebruik stellen van deze infrastructuur binnen afzienbare tijd  
1420 onwenselijk is, gezien het zorgvuldig beheer van publieke middelen.

Daarnaast wijst hij erop dat het snel stopzetten van deze investering niet past binnen de principes van de circulaire economie, waar net ook over is gesproken. Volgens hem is het niet  
1425 verantwoord om zo'n grote investering zomaar terzijde te schuiven.

De heer **Heijnen** (CDA) stelt twee vervolgvragen. Ten eerste vraagt hij om opheldering over het moment waarop gedeputeerde Rommel op de hoogte is gesteld van het voorgenomen besluit van de gemeente Amsterdam. Tijdens de bespreking in de Provinciale Staten gaf zij aan verrast te zijn door het besluit, terwijl uit de gemeentelijke bespreking bleek dat de provincie wel was geïnformeerd. Hij wil graag weten wanneer en hoe zij precies is geïnformeerd, omdat deze informatie elkaar lijkt tegen te spreken.

Ten tweede vraagt hij hoe gedeputeerde Rommel Provinciale Staten in de toekomst op de hoogte zal houden van verdere ontwikkelingen rondom dit dossier, zodat niet bij elke commissie Bestuur een rondvraag hoeft te worden ingediend.

Gedeputeerde **Rommel** legt uit dat zij niet rechtstreeks door de gemeente Amsterdam is geïnformeerd over het voorgenomen besluit, maar er via andere bronnen van op de hoogte is geraakt. Vervolgens heeft zij zelf contact opgenomen met Amsterdam.

Op de vraag van BBB over de recente investeringen in walstroom en infrastructuur antwoordt zij dat dit een verantwoordelijkheid is van de gemeente Amsterdam en dat zij hier als provincie geen invloed op heeft.

Over de vraag van het CDA hoe Provinciale Staten in de toekomst op de hoogte worden gehouden van verdere ontwikkelingen, geeft gedeputeerde Rommel aan dat zij op dit moment niet weet hoe zij dit het beste kan doen, omdat nog onduidelijk is wat het nieuwe Amsterdamse college gaat besluiten. Zij vraagt of zij hier later op mag terugkomen, omdat zij nu geen concreet antwoord heeft.

De heer **Valk** (BBB) vraagt of de provincie ook heeft geïnvesteerd in de cruiseterminal en, zo ja, of deze investering wordt terugbetaald als Amsterdam besluit de terminal te sluiten. Volgens hem is het niet redelijk dat een investering voor langere termijn na enkele jaren wordt stopgezet zonder dat er rekening wordt gehouden met de geïnvesteerde middelen.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de provincie heeft geïnvesteerd in de zeesluis, maar benadrukt dat deze sluis niet uitsluitend bedoeld is voor zeecruises. De zeesluis heeft een bredere functie en wordt voor verschillende doeleinden gebruikt.

De heer **Stulemeijer** (VVD) vraagt of de provincie of het Rijk de gemeente Amsterdam kunnen verbieden om de cruiseterminal te sluiten of te verplaatsen, gezien de grote investeringen die met name door de provincie en de Nederlandse belastingbetaler in de zeesluis zijn gedaan.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de provincie op dit moment geen bevoegdheid heeft om Amsterdam te verbieden om bepaalde besluiten te nemen over de cruiseterminal. Ook weet zij niet of het Rijk deze bevoegdheid heeft.

De **voorzitter** constateert dat de rondvragen afdoende zijn beantwoord.

10      **Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer**

Voorafgaand aan de vergadering zijn er geen rondvragen ingediend aan gedeputeerde Beemsterboer. Dit agendapunt is vervallen.

1475    **11      Sluiting**

De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 16.52 uur.

*Sluiting om 16.52 uur.*